รายงานการวิจัย

เรื่อง

การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอน วิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141)

378.17358
ก514
2557

คณะผู้วิจัย

อาจารย์ ดร.ชนัตถ์ พูนเดช
อาจารย์ ดร.ธนิตา เลิศพรกุลรัตน์
อาจารย์ ดร.แจ่มจันทร์ ศรีอรุณรัศมี
อาจารย์รัตติยา พาณิชย์กุล มีบุศย์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
เงินรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีงบประมาณ 2556

บริจาค

ชนัตถ์ พูนเดช ; และคนอื่น ๆ. (2557). *การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141).* รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีไทยพีบีเอส) และคัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ที่คัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ และ (3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 คือ รายการโทรทัศน์ที่แพร่ภาพผ่านทางสถานีไทยพีบีเอสซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศจำนวน 4 รายการ รวมเป็นจำนวนตอนทั้งหมด 12 ตอน (2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 คือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ ในปีการศึกษา 2556 และ (3) กลุ่มตัวอย่างสำหรับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 400 คน

ในส่วนของวิธีดำเนินการวิจัยนั้น คณะผู้วิจัยใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ และการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาความคิดเห็นจากทั้งอาจารย์และนิสิต โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) เนื้อหารายการโทรทัศน์ทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศทั้งหมด 4 ข้อจาก 5 ข้อ (2) อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจภาพรวมต่อเทคนิคการผลิตรายการทั้งหมดในระดับดีมาก และ (3) ในภาพรวมของทุกรายการผู้เรียนเห็นด้วยต่อการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน และมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการอยู่ในระดับดีขึ้นไป ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่าการนำรายการโทรทัศน์มาใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนจะช่วยเพิ่มความสนใจของผู้เรียน และทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ การใช้สื่อประกอบในการจัดการเรียนการสอน วิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

18 ส.ค. 2558

Poondej, Chanut; et al. (2014). *Analyzing the Contents of Thai Public Station's Television Programs as a Medium to Enhance General Education Teaching and Learning in the Subject Class of Information Literacy Skills (SWU 141).* Research Paper. Bangkok: Innovative Learning Center, Srinakharinwirot University.

Abstract

The purposes of the present research were to (1) analyze the content of television programs which were broadcast on Thai Public Broadcasting Service (Thai PBS), and select them as the instructional materials for the course of Information Literacy Skills; (2) examine the teachers' opinions toward production techniques of the television programs selected as the instructional materials; and (3) examine the students' opinions toward television programs used in this course. In the current study, the samples for each research objective were: (1) 12 episodes from four selected television programs broadcast on Thai PBS which were consistent with the contents of this course; (2) the teachers who taught this course in academic year 2013; and (3) 400 students enrolled in this course in first semester of 2013.

As a method specifically intended for the television content, content analysis was a fundamental technique used in this study. To examine the opinion of teachers and students, the survey method was used. The statistical values, i.e. frequency, percentage, mean, and standard deviation were presented. The results demonstrate that (1) all television contents analyzed were consistent with 4 out of 5 course's objectives; (2) teachers and students were satisfied with the overall production techniques of the television programs; and (3) students were agreed on using television programs as the instructional materials for this course. Based on these results, the use of television programs as an instructional resource enhances students' interest and their understanding.

Keywords: content analysis of television program, using a media as an instructional resource, Information Literacy Skills subject

ประกาศคุณูปการ

จุดเริ่มต้นสำคัญของงานวิจัยเรื่องนี้คือการที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้มีการบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีไทยพีบีเอส) เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้สื่อสร้างสรรค์สังคม สำหรับการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาสื่อสาธารณะ ด้วยกระบวนการวิจัยหรือการรับฟังความคิดเห็น ภายหลังจากการทำบันทึกข้อตกลงดังกล่าวมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการนำรายการโทรทัศน์มาใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอน 2 โครงการด้วยกัน คือ (1) ชุดโครงการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ซึ่งมีงานวิจัยในชุดโครงการนี้จำนวน 6 เรื่อง ซึ่งดำเนินการวิจัยโดยทีมนักวิจัยของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ และ (2) โครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้วยการจัดการเรียนการสอนบนทฤษฎีปัญญาสังคมผ่านสื่อวีดิทัศน์ของรายการโทรทัศน์ขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (Thai PBS)” ดำเนินการวิจัยโดยทีมนักวิจัยของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

ทั้งนี้งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141)” เป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส)สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก งบประมาณเงินรายได้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีงบประมาณ 2556 คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สมใจ ศิริโภค รองศาสตราจารย์ ดร. ดุษฎี โยเหลา และคณาจารย์ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นที่ปรึกษา ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณคณาจารย์ผู้สอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณทีมนิสิตปริญญาเอกทุกๆ คนที่มีความตั้งใจในการทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยนักวิจัย และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ทุกๆ คน โดยเฉพาะคุณสุดฤทัย จันทร์แช่มช้อย ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน

คณะผู้วิจัย
9 มิถุนายน 2557

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ ..... ก
Abstract ..... ข
ประกาศคุณูปการ ..... ค
สารบัญ ..... ง
สารบัญตาราง ..... ช
สารบัญรูปภาพ ..... ฌ
บทที่ 1 บทนำ 1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย 1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย 2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย 2
1.4 คำนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย 4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 7
2.1 วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 7
2.1.1 วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 7
2.1.2 คำอธิบายรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141) 8
2.1.3 วัตถุประสงค์ของรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141) 8
2.1.4 กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 8
2.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้ 9
2.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสื่อประกอบการเรียนการสอน 12
2.4 ทฤษฎีการเรียนรู้โดยมัลติมีเดีย 13
2.5 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอน 14
2.6 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อบุคคล 16
2.6.1 แนวคิดเรื่องการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) 17
2.6.2 แนวคิดเรื่องการเรียนรู้จากการสังเกต (Observation Learning) 18

2.6.3 ทฤษฎีความคาดหวังของสังคม (Social Expectation Theory) 21
2.7 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์ 23
2.8 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ด้านเทคนิค 23
2.9 การเชื่อมโยงวรรณกรรม/สารสนเทศ (Information) ที่เกี่ยวข้อง 24
2.10 กรอบแนวคิดในการวิจัย 25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 27
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 27
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 28
3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 28
3.4 การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล 29
3.5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 29
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 31
4.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ 31
4.1.1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหารายการโทรทัศน์ กับจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ 34
4.1.2 ผลการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากรายการโทรทัศน์ ตามกรอบมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 36
4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ 47
4.3 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ 51
4.3.1 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการ ประกาศภาวะฉุกคิด ตอนก๊อปปี้ไรท์ก๊อปปี้เลฟ 51
4.3.2 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการ เสวนาเด็กห่าม ตอนวัยรุ่น วุ่นเทค! (เทคโนโลยี) 51
4.3.3 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการ ใจดีสู้สื่อ ตอนข่าวเท็จจริงแค่ไหน 52
4.3.4 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการ ศิลป์สโมสร ตอนรู้เรื่องแฮกเว็บไซต์ 52
4.4 ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ 53

4.4.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการ
ประกาศภาวะฉุกคิด ตอนก๊อปปี้ไรท์ก๊อปปี้เลฟ 53
4.4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการ
เสวนาเด็กห่าม ตอนวัยรุ่น วุ่นเทค! (เทคโนโลยี) 54
4.4.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการ
ใจดีสู้สื่อ ตอนข่าวเท็จจริงแค่ไหน 56
4.4.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดของนิสิตที่มีต่อรายการ
ศิลป์สโมสร ตอนรู้เรื่องแฮกเว็บไซต์ 57
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 59
5.1 สรุปผลการวิจัย 59
5.2 อภิปรายผลการวิจัย 61
5.3 ข้อเสนอแนะ 64
บรรณานุกรม 66
ภาคผนวก ก แบบบันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ 70
ภาคผนวก ข แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิค
การผลิตรายการโทรทัศน์ 73
ภาคผนวก ค แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์
ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน 75
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 78
ประวัติย่อผู้วิจัย 80

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 4
ตารางที่ 2.1 แสดงประสิทธิผลของการเรียนรู้ร่วมกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน 13
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนวิชา
ทักษะการรู้สารสนเทศในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 28
ตารางที่ 4.1 สรุปรายละเอียดและประเภทของรายการที่นำมาวิเคราะห์ 31
ตารางที่ 4.2 จำนวน และร้อยละของรายการโทรทัศน์ที่สอดคล้องกับรายวิชา
ทักษะการรู้สารสนเทศ 34
ตารางที่ 4.3 จำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน รายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ 34
ตารางที่ 4.4 จำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่สอดคล้องกับ
หัวข้อที่เรียนของรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว141) (n=12 ตอน) 36
ตารางที่ 4.5 จำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่คาดว่า
จะเกิดการเรียนรู้ จำแนกตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิ
ระดับปริญญาตรี 3 ด้าน (n = 12 ตอน) 36
ตารางที่ 4.6 จำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่คาดว่า
จะเกิดการเรียนรู้ จำแนกตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิ
ระดับปริญญาตรี (มคอ.) 5 ด้าน (n = 12 ตอน) 37
ตารางที่ 4.7 สรุปความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์กับหัวข้อที่
เรียนในรายวิชาผลการเรียนรู้ 3 ด้านและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้
ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน 38
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็น
ของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการประกาศภาวะฉุกคิด (n = 2 ตอน) 47
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็น
ของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการใจดีสู้สื่อ (n = 5 ตอน) 48
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็น
ของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการศิลป์สโมสร (n = 2 ตอน) 49
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็น
ของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่าม (n = 3 ตอน) 50
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความเข้าใจ
ของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการประกาศภาวะฉุกคิด ตอนก๊อปปี้ไรท์ก๊อปปี้เลฟ
(จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน) 51

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความเข้าใจ
ของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการเสวนาเด็กห่าม ตอนวัยรุ่น วุ่นเทค! (เทคโนโลยี)
(จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน) 51
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความเข้าใจ
ของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการใจดีสู้สื่อ ตอนข่าวเท็จจริงแค่ไหน (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน) 52
ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความเข้าใจ
ของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการศิลป์สโมสร ตอนรู้เรื่องแฮกเว็บไซต์ (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)..... 52
ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็น
ในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของนิสิตที่มีต่อรายการประกาศภาวะฉุกคิด
ตอนก๊อปปี้ไรท์ก๊อปปี้เลฟ (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)..... 53
ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็น
ของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการประกาศภาวะฉุกคิด (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)..... 54
ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็น
ในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของนิสิตที่มีต่อรายการเสวนาเด็กห่าม
ตอนวัยรุ่นวุ่นเทค!(เทคโนโลยี) (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)..... 54
ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของ
นิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่าม (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)..... 55
ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็น
ในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของนิสิตที่มีต่อรายการใจดีสู้สื่อ ตอนข่าวเท็จจริงแค่ไหน
(จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)..... 56
ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่
มีต่อเทคนิคการผลิตรายการใจดีสู้สื่อ (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)..... 57
ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็น
ในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของนิสิตที่มีต่อรายการศิลป์สโมสร
ตอนรู้เรื่องแฮกเว็บไซต์ (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)..... 57
ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็น
ของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการศิลป์สโมสร (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)..... 58

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 แสดงอิทธิพลของสื่อมวลชน 17
ภาพที่ 2.2 แสดงกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต 21
ภาพที่ 2.3 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย 26

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ด้วยปณิธานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้กำหนดไว้ว่า “มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ คือ ประชาคมวิชาการแห่งผู้มีความรู้ประดุจนักปราชญ์ และมีความประพฤติประดุจ ผู้ทรงศีล สมฐานะของผู้นำทางปัญญา” ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าบัณฑิตที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนั้นต้องเป็นทั้งผู้ที่มีทั้งความรู้และมีคุณธรรมควบคู่กันไป ทำให้การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนทั้งวิชาเฉพาะซึ่งมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพต่างๆ ที่จะเป็นเครื่องมือให้บัณฑิตนำไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคต และเรียนวิชาศึกษาทั่วไปซึ่งมีเนื้อหาที่เน้นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม สามารถคิดอย่างมีเหตุผล มีทักษะสื่อสาร มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกายและจิตใจหรือกล่าวได้ว่าวิชาศึกษาทั่วไปเป็นวิชาที่สร้างบัณฑิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). 2552: 8)

วิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141) เป็นวิชาหนึ่งในรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งรายวิชานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีทักษะขั้นพื้นฐานในการใช้งานและรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวัน รู้จักแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ วิธีการค้นหา การประเมิน และนำสารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ โดยเห็นคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อตนเองและสังคม รวมทั้งสามารถนำเสนอสารสนเทศด้วยวิธีการและรูปแบบที่ถูกต้องได้อย่างเหมาะสม และตระหนักถึงจรรยาบรรณในการใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งในด้านมาตรฐานอาจารย์ หลักสูตร เนื้อหา สื่อประกอบการเรียนการสอน และอุปกรณ์การเรียนรู้ ดังนั้นคณาจารย์และบุคลากรในสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้จึงร่วมกันพัฒนาเนื้อหา รวมถึงแสวงหาวิธีการ เทคนิค และทรัพยากรที่มีความเหมาะสมและทันสมัยเพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะสื่อประกอบการเรียนการสอนซึ่งมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย และช่วยให้เกิดการจดจำได้ยาวนานยิ่งขึ้น (เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์. 2545: 289-291; วัลลี จันทเรนทร์. 2547: 3)

การจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141) ส่วนใหญ่จะเป็นห้องเรียนขนาดใหญ่ที่มีนิสิตมากกว่า 100 คนขึ้นไปต่อหนึ่งห้องเรียน ดังนั้นการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่น่าสนใจจึงเป็นวิธีการที่ทำให้นิสิตเรียนรู้เนื้อหาที่นำเสนอผ่านสื่อนั้นๆ ได้มากกว่าการสอนแบบบรรยายตามปกติดังที่การศึกษาของศิริพงศ์ พยอมแย้มและคณะ(2533: 81) พบว่า ภาพยนตร์และโทรทัศน์ช่วยในการสื่อความหมายให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพระดับสูง

ปัจจุบันสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ได้จัดหาสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ดีและมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรายวิชามาใช้ประกอบในการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในปีการศึกษาที่ผ่านมาก็ได้มีการคัดเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนมาใช้หลายประเภทด้วยกัน เช่น ภาพยนตร์ สารคดี คลิปวีดิโอ ฯลฯ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นภาพยนตร์และสารคดีของ

สื่อสาธารณะจากองค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย หรือที่รู้จักกันในนาม “สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสหรือThai PBS” ซึ่งเป็นที่มาของการทำบันทึกความร่วมมือทางวิชาการ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ.2555 โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้สื่อสร้างสรรค์สังคม สำหรับการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาสื่อสาธารณะด้วยกระบวนการวิจัยหรือการรับฟังความคิดเห็น

ภายหลังจากการบันทึกความร่วมมือทางวิชาการ ทางสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนำรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านสถานีโทรทัศน์ Thai PBS มาใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ทางสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้จึงได้ทำวิจัยเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141) ครั้งนี้ขึ้น ทั้งนี้เพื่อคัดเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนประเภทรายการโทรทัศน์ที่ดีและมีเนื้อหาที่มีความเหมาะสมมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นไป

1.2วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) และคัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ
   1.1 เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในรายการโทรทัศน์กับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ
   1.2 เพื่อวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากรายการโทรทัศน์ตามจุดมุ่งหมายรายวิชาและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ที่คัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

1.3ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ
   <u>ประชากรในการวิจัย</u>สำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ
   1) รายการใจดีสู้สื่อ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2555 – มีนาคม 2556 ทั้งหมด 20 ตอน
   2) รายการประกาศภาวะฉุกคิด ที่ออกอากาศในช่วงเดือนตุลาคม 2555 – มีนาคม 2556 ทั้งหมด 26 ตอน

3) รายการเสวนาเด็กห่าม ที่ออกอากาศในช่วงเดือนเมษายน 2555 – กันยายน 2555 ทั้งหมด 27 ตอน
4) รายการศิลป์สโมสร ที่ออกอากาศในช่วงมกราคม 2555 – พฤษภาคม 2556 ทั้งหมด 317 ตอน

<u>กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย</u>สำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ

1) รายการใจดีสู้สื่อ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2555 – มีนาคม 2556 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศทั้งหมด 5 ตอน
2) รายการประกาศภาวะฉุกคิด ที่ออกอากาศในช่วงเดือนตุลาคม 2555 – มีนาคม 2556 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศทั้งหมด 2 ตอน
3) รายการเสวนาเด็กห่าม ที่ออกอากาศในช่วงเดือนเมษายน 2555 – กันยายน 2555 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศทั้งหมด 3 ตอน
4) รายการศิลป์สโมสร ที่ออกอากาศในช่วงมกราคม 2555 – พฤษภาคม 2556 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศทั้งหมด 2 ตอน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 2 คือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ ในปีการศึกษา 2556 ที่ได้นำรายการ ซึ่งได้คัดเลือกไว้มาใช้ในการเรียนการสอน มีทั้งหมด 4 คน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ

<u>ประชากรในการวิจัย</u>สำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 มีทั้งหมด 2,332 คน

<u>กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย</u>สำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มีทั้งหมดจำนวน 400 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

ลำดับ	รายการ	ชื่อตอน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	ประกาศภาวะฉุกคิด	ก๊อปปี้ไรท์ก๊อปปี้เลฟ	100
2	เสวนาเด็กห่าม	วัยรุ่น วุ่นเทค! (เทคโนโลยี)	100
3	ใจดีสู้สื่อ	ข่าวเท็จจริงแค่ไหน	100
4	ศิลป์สโมสร	รู้เรื่องแฮกเว็บไซต์	100
		รวม	**400**

1.4 คำนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง รายวิชาที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกสาขา ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีไว้ว่า นิสิตต้องผ่านการเรียนวิชาศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต โดยมีวัตถุประสงค์ของการเรียน ดังนี้
   1.1 ให้ผู้เรียนได้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่น และสังคม สามารถคิดอย่างมีเหตุผล มีทักษะสื่อสาร มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทย และนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี
   1.2 ให้ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีปัญญาและความสามารถที่จะสร้างสรรค์ความรู้ มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ความจริงและสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ
2. รายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ หมายถึง วิชาที่ศึกษาความสำคัญของระบบและกระบวนการสื่อสาร พัฒนาทักษะในการสืบค้นและอ้างอิงข้อมูล การใช้ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ และการจัดการความรู้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนฝึกทักษะการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ โดยตระหนักในจรรยาบรรณ ผลกระทบที่มีต่อบุคคลและสังคม รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรายวิชานี้ถูกบรรจุอยู่ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2552
3. รายการโทรทัศน์ หมายถึง รายการหนึ่งที่สมบูรณ์ในตัวเองหรือครบถ้วนในตัวเองในการวิจัยทำการศึกษารายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) ซึ่งมีเนื้อหารายการสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งนี้มีการจำแนกรูปแบบของรายการเป็น 11 รูปแบบ ดังนี้
   3.1 รูปแบบสารคดี หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่เสนอเนื้อหาสาระด้วยภาพและเสียงบรรยายตลอดรายการโดยไม่มีพิธีกรหรือผู้ดำเนินรายงาน สารคดีแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือประเภทสารคดีเต็มรูปและกึ่งสารคดีกึ่งพูดคนเดียว

3.2 รูปแบบละคร หมายถึง เป็นรายการที่เสนอเรื่องราวต่างๆ ด้วยการจำลองสถานการณ์เป็นละคร มีการกำหนดผู้แสดง จัดสร้างฉาก แต่งตัวและแต่งหน้าให้สมจริงและใช้เทคนิคการละครเพื่อเสนอเรื่องราวให้เหมือนจริงมากที่สุด ใช้ได้ทั้งรายการบันเทิงและรายการเพื่อการศึกษา การนำละครมาประกอบรายการที่เสนอสาระบางส่วนมิใช่เสนอเป็นละครทั้งรายการ เพื่อให้การศึกษา

3.3 รูปแบบสารละคร หมายถึง รายการที่ผสมผสานรูปแบบสารคดีเข้ากับรูปแบบละคร หรือความรู้และแนวคิดในเรื่องที่เสนอ เช่นความรู้และแนวคิดในเรื่องที่นำเสนอ เช่น ด้านนิติศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องมีผู้ดำเนินรายการสรุปอธิบาย หรือขยายสาระที่ดูจากส่วนที่เป็นละครเสมอ

3.4 รูปแบบสาธิตและทดลอง หมายถึง รายการโทรทัศน์แบบสาธิตและทดลองเป็นรายการที่เสนอ “วิธีทำ” อะไรอย่างหนึ่ง เพื่อให้ผู้ชมได้แนวทางที่จำนำไปใช้ทำจริง เช่นรายการปรุงอาหาร รายการเลี้ยงสัตว์ รายการประดิษฐ์งานฝีมือต่างๆ เป็นต้น

3.5 รูปแบบพูดหรือบรรยายคนเดียว หมายถึง รายการที่มีผู้มาปรากฏตัวพูดคุยกับผู้ชมเพียงหนึ่งคน ส่วนมากจะมีภาพประกอบเพื่อมิให้เห็นหน้าผู้พูดตลอดเวลาในประเด็นต่างๆ ที่จะได้หยิบยกมาแต่ละครั้ง

3.6 รูปแบบสนทนา หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่มีคนมาพูดคุยกันอย่างน้อย 2 ฝ่าย ทั้งสองฝ่ายประกอบด้วยผู้ถามและคู่สนทนา แสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่นำเสนอ การสนทนาอาจจะมีคน 2 - 3 คน ก็ได้ ในเมืองไทยไม่เห็นมีรายการโทรทัศน์ที่อยู่ในรูปแบบของการสนทนาจริงๆ เพราะว่ารายการสนทนาที่ผู้พูดมุ่งตอบปัญหาหรืออภิปรายประเด็นที่ผู้ดำเนินรายการตั้งกระทู้ถือเป็นการอภิปราย

3.7 รูปแบบอภิปราย หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่มีผู้ดำเนินการอภิปรายหนึ่งคนป้อนประเด็นหรือคำถามให้ผู้ร่วมอภิปรายตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน 4 คน โดยผู้อภิปรายแต่ละคนจะแสดงความคิดของตนเองต่อประเด็นต่างๆ โดยอาจเสริมหรือแย้งคนที่พูดก่อนได้

3.8 รูปแบบสัมภาษณ์ หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่มีผู้สัมภาษณ์ และผู้ถูกสัมภาษณ์ คือ วิทยากรมาสนทนากัน โดยให้ผู้ดำเนินรายการสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มาเล่าให้ฟัง ซึ่งมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการ หน่วยงาน หรือผลงานบางอย่าง รวมทั้งความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาบ้านเมือง

3.9 รูปแบบเกมหรือตอบปัญหา หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่จัดให้มีการแข่งขันระหว่างคนหรือกลุ่มของผู้ที่มาร่วมรายการด้วยการเล่นเกมหรือตอบปัญหา ฝ่ายชนะก็จะได้รางวัลใหญ่ ฝ่ายแพ้ก็จะได้รางวัลปลอบใจ รางวัลที่ฝ่ายชนะได้จะใหญ่มากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับกติกาของเกม

3.10 รูปแบบเพลงและดนตรี หมายถึง รายการเพลงและดนตรีเป็นรายการที่เสนอการบรรเลงดนตรีและการใช้เพลงมี 3 แบบคือ

3.10.1 แบบที่มีวงดนตรีและนักร้องมาแสดงในสตูดิโอ

3.10.2 แบบที่ให้นักร้องและดนตรีมาเล่นและร้องในสตูดิโอควบคู่ไปกับเสียงดนตรีที่บันทึกเสียงไว้แล้ว

3.10.3 แบบที่ให้นักร้องและดนตรีมาเล่นและร้องในสตูดิโอแต่ใช้เสียงที่ได้จากการเปิดเทปหรือแผ่นเสียง เพราะเทปหรือแผ่นเสียงบันทึกจากระบบ

บันทึกเสียงที่ดีกว่าจึงสังเกตเห็นว่าบางครั้งปากของนักร้องจะไม่สัมพันธ์กับเสียงที่ร้อง คือริมฝีปากกับเสียงไม่สัมพันธ์กัน

3.11 รูปแบบถ่ายทอดสด หมายถึง รายการที่ถ่ายทอดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เช่น กีฬา กรีฑา โดยมีผู้บรรยายเหตุการณ์แล้วก็เสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามลำดับก่อนหลังทั้งภาพและเสียง โดยมีผู้บรรยายคอยพูดเชื่อมเหตุการณ์ให้ผู้ชมได้ทราบที่เกิดขึ้นตามลำดับก่อนหลังทั้งภาพและเสียง โดยมีผู้บรรยายคอยพูดเชื่อมเหตุการณ์ให้ผู้ชมได้ทราบความเป็นไป โดยเฉพาะการเชื่อมโยงในขณะที่ภาพปรากฏไม่มีเสียงออกมา เพื่อมิให้เกิดความเงียบขึ้นในโทรทัศน์

3.12 รายการใจดีสู้สื่อ หมายถึง รายการประเภทสาระประโยชน์ที่มีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอเพื่อ “กระตุกความคิด ทำความเข้าใจเรื่องสื่อ” โดยออกอากาศทุกวันเสาร์เวลา 10.30 – 11.00 น. ผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสหรือ Thai PBS

3.13 รายการประกาศภาวะฉุกคิด หมายถึง รายการประเภทสาระประโยชน์ที่มีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอเพื่อ “สะกิดให้ผู้ชมฉุกคิดว่า เราต้องดูแลตัวเอง มีสติ ไม่ยอมให้ตัวเองถูกหลอก กับเรื่องราวสนุกปนเศร้า ตลกตกเก้าอี้หรือข่มขืนจนขำ ผจญภัยไปพร้อมๆ กันกับผู้บริโภคยุคใหม่ ที่คิดก่อนซื้อและอ่านก่อนใช้ เพราะสมองไม่ได้มีไว้คั่นหู” โดยออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลา 10.30 - 10.57 น. ผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสหรือ Thai PBS

3.14 รายการศิลป์สโมสร หมายถึง รายการประเภทสาระบันเทิงที่นำเสนอ “เรื่องราวเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมบันเทิงในหลากหลายแง่มุมที่จะนำคุณเข้าสู่โลกของศิลปะในแบบที่แตกต่าง” โดยออกอากาศทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 13.00 - 13.30 น. ผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสหรือ Thai PBS

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นำรายการที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ไปใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้รับสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีความน่าสนใจ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด
2. เพื่อให้องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ได้รับทราบผลตอบรับที่มีต่อรายการโทรทัศน์ภายหลังจากสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
3. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอื่นๆ โดยเฉพาะอาจารย์ผู้รับผิดชอบในรายวิชาที่มีลักษณะเนื้อหาเดียวกันได้ข้อมูลในการตัดสินใจคัดเลือกสื่อการเรียนรู้ไปใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนได้

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้เป็นการนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี
2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้
3. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสื่อประกอบการเรียนการสอน
4. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอน
5. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อบุคคล
6. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์
7. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ด้านเทคนิค
8. การเชื่อมโยงวรรณกรรม/สารสนเทศ (Information) ที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งเนื้อหาในหัวข้อดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างรายวิชาในหมวดศึกษาทั่วไปกับเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์แต่ละรายการ จากนั้นนำมาเทียบเคียงกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี เป็นกรอบในการวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีรายละเอียด ดังนี้ (หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2552: 1)

1) ให้ผู้เรียนได้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม สามารถคิดอย่างมีเหตุผล มีทักษะสื่อสาร มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทย และนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

2) ให้ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีปัญญาและความสามารถที่จะสร้างสรรค์ความรู้ มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ความจริงและสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3) ให้ผู้เรียนรู้เท่าทันที่มาของความรู้ในศาสตร์ต่างๆ รวมทั้งการเข้าถึงความรู้ที่มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติ คน และสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และสุนทรียะในการดำรงชีวิต

2.1.2 คำอธิบายรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141)

คำอธิบายรายวิชา ศึกษาความสำคัญของระบบและกระบวนการสื่อสาร พัฒนาทักษะในการสืบค้นและอ้างอิงข้อมูล การใช้ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ และการจัดการความรู้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนฝึกทักษะการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ โดยตระหนักในจรรยาบรรณ ผลกระทบที่มีต่อบุคคลและสังคม รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.1.3 วัตถุประสงค์ของรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141)

มีรายละเอียดดังนี้

1) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ ในยุคสังคมสารสนเทศ
2) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะขั้นพื้นฐานในการใช้งานและรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวัน
3) เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ วิธีการค้นหา การประเมิน และนำสารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยเห็นคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อตนเองและสังคม
4) เพื่อให้สามารถนำเสนอสารสนเทศด้วยวิธีการและรูปแบบที่ถูกต้องได้อย่างเหมาะสม
5) เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงจรรยาบรรณในการใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ
6) เพื่อพัฒนาทักษะสื่อสารตาม อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภายหลังจากทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์กับการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปแล้ว ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ว่าเนื้อหาของรายการโทรทัศน์นั้นส่งผลต่อเป้าหมายการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.4 กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

อย่างน้อยต้องเป็นดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ. 2552: 9-10)

1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม สามารถจัดการจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพ โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น
2) ด้านความรู้ มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนักรู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพ

ที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

3) ด้านทักษะทางปัญญา สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ปัญหาและงานอื่นๆ ด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ

5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการวิเคราะห์ว่ารายการโทรทัศน์ที่คัดเลือกมาเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนนั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบใด โดยทำการวิเคราะห์ตามแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ของ บลูม และคนอื่น ๆ (Bloom B; et al. 1984: 157-160) ที่ได้จำแนกการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้านใหญ่ ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านสมองหรือความนึกคิด เรียกว่า ด้านพุทธพิสัย (Cognitive Domain) คือ การเรียนรู้ที่ต้องอาศัยความสามารถทางสมองที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า กฎเกณฑ์ หลักการข้อเท็จจริง มีวิจารณญาณในการตัดสินใจ สามารถแก้ปัญหาได้ อันเป็นทักษะด้านปัญญาซึ่งความสามารถในการเรียนรู้ด้านนี้แบ่งได้ 6 ระดับ โดยเริ่มจากความสามารถต่ำสุด ได้แก่

   1.1 ความรู้หรือความจำ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมเบื้องต้นที่ผู้เรียนสามารถจดจำได้ ระลึกได้ หลังจากที่บุคคลได้เรียนรู้ไป จนเกิดเป็นความรู้ติดตัวผู้เรียนไป โดยวัดได้จากการจำได้หรือสามารถท่องจำได้

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) บุคคลจะแปลความหมายหรืออธิบายสิ่งได้เรียนรู้มาแล้วจากขั้นที่ 1 กระทั่งเกิดเป็นความเข้าใจ ซึ่งสังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกในรูปแบบของการแปลความ ตีความ และการคาดคะเน

1.3 การนำไปใช้ (Application) เมื่อบุคคลได้เรียนรู้ มีความเข้าใจแล้ว จะสามารถนำความรู้และความเข้าใจนั้นไปใช้ได้ ซึ่งสังเกตได้จากการที่ผู้เรียนสามารถอธิบายได้

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เมื่อบุคคลได้เรียนรู้ถึงขั้นที่ 3 แล้ว บุคคลจะมีความสามารถในการวิเคราะห์ ขั้นนี้ผู้เรียนสามารถแยกแยะสิ่งที่ซับซ้อนออกมาเป็นส่วนย่อยได้อย่างชัดเจน และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนย่อยที่เกี่ยวเนื่องกัน

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เมื่อบุคคลได้เรียนรู้ขั้นที่ 4 แล้ว บุคคลจะมีความสามารถในการสังเคราะห์ ขั้นนี้ผู้เรียนสามรถนำเอาองค์ประกอบย่อย ๆ มาผสมกลมกลืนเข้าด้วยกันอย่างมีระบบ จนทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ขึ้น

1.6 การประเมินค่า (Evaluation) เมื่อบุคคลได้เรียนรู้ถึงขั้นที่ 5 แล้ว บุคคลจะมีความสามารถในการตัดสินใจ ตีค่าหรือประเมินค่าของสิ่งที่พบเห็นว่าถูกต้องดีงามหรือไม่ เป็นพฤติกรรมที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถในขั้นต่าง ๆ มาเป็นตัวกำหนดกฎเกณฑ์ เพื่อใช้ในการประเมินค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

2. ด้านจิตใจหรือความรู้สึก เรียกว่า ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้สึก อารมณ์ ความซาบซึ้ง ทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในจิตใจยากต่อการอธิบายและการสังเกต อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนต้องใช้วิธีปลูกฝัง โดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม พฤติกรรมด้านนี้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

2.1 การเลือกรับ (Receiving) เป็นการยอมรับ การให้ความสนใจต่อสิ่งเร้า ซึ่งประกอบด้วยความตระหนัก ความยินดีที่จะรับรู้ และการควบคุมหรือการเลือกให้ความสนใจ เช่น มีความสนใจตั้งใจฟังคำบรรยาย การเลือกฟังรายการวิทยุตามความสนใจของตนเอง

2.2 การตอบสนอง (Responding) เป็นการแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ต่อสิ่งเร้าในทางบวกอาจแสดงออกในรูปแบบการยินยอม ความเต็มใจ และความพอใจ ก็เป็นได้ เช่น ยอมปฏิบัติตามระเบียบ หรือเต็มใจที่จะเลิกสูบบุหรี่

2.3 การเกิดค่านิยม (Valuing) เป็นการเรียนรู้ที่แสดงออกในลักษณะของการยอมรับ การนิยมชมชอบ หรือความผูกพันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกลายเป็นความเชื่อและพร้อมที่จะปฏิบัติคล้อยตาม เช่น ปรารถนาที่จะเสริมสร้างความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมหรือการมีอุดมการณ์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

2.4 การจัดระเบียบ (Organization) เป็นการเรียนรู้การจัดการกับค่านิยมต่าง ๆ ให้เป็นระบบ มีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ตลอดจนกำหนดลักษณะเด่นและลักษณะที่ชักจูงใจ เป็นการสร้างความคิดรวบยอดทางค่านิยม และเป็นการทำให้ค่านิยมมีความเป็นนามธรรม เพื่อให้เห็นว่าค่านิยมนั้นมีความเกี่ยวพันกับค่านิยมอื่น เช่น ในเรื่องทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม บุคคลจะเห็นว่ามีประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

2.5 การสร้างลักษณะนิสัยตามแบบค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization of a Value Concept) เป็นการเรียนรู้ที่นำเอาคุณลักษณะด้านค่านิยมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลที่มีอยู่

แล้วมาจัดระบบเพื่อใช้เป็นตัวควบคุมพฤติกรรม กระทั่งกลายเป็นความประพฤติ คุณสมบัติ หรือคุณลักษณะของบุคคลอันเป็นนิสัยประจำตัวของแต่ละบุคคล พฤติกรรมนี้ถือเป็นผลของการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยที่สูงสุดซึ่งบุคคลจะใช้เป็นหลักยึดในการพิจารณาตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ต่อไป

3. ด้านการปฏิบัติหรือการเคลื่อนไหวทางกาย เรียกว่า ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับความสามารถทางด้านการปฏิบัติโดยใช้กล้ามเนื้อและอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ด้านจิตใจที่เป็นตัวควบคุมให้อวัยวะต่าง ๆ ทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว พฤติกรรมด้านนี้สังเกตได้จาก
   3.1 การรับรู้ (Perception) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในด้านความรู้สึกที่สอดคล้องสัมพันธ์กับการปฏิบัติ เช่น สามารถเลือกชนิดของหัวเทียนที่เหมาะสมกับประเภทของเครื่องยนต์ได้อย่างถูกต้อง
   3.2 ความพร้อม (Readiness) เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามรถเลียนแบบการกระทำตามที่กำหนดไว้ได้ อันเป็นผลมาจากความพร้อมทางจิตใจหรือสมอง ความพร้อมทางกาย หรือความพร้อมทางอารมณ์ เช่น สามารถทำงานตามขั้นตอนที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง
   3.3 การตอบสนองที่มีการแนะนำ (Guided Response) เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้ภายหลังจากฟังคำแนะนำแล้ว
   3.4 ความเป็นกลไก (Mechanism) เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง จนทำเป็นนิสัยไม่ต้องคิดไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากครูผู้สอน
   3.5 การตอบสนองที่ซับซ้อน (Complex Overt Response) เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการปฏิบัติงานที่ค่อนข้างยากได้อย่างรวดเร็ว คล่องแคล่ว ปราศจากความสับสน และสามารถแก้ไขปัญหาที่มีความไม่แน่ใจหรือการปฏิบัติงานที่ยากได้อย่างรวดเร็ว
   3.6 การดัดแปลง (Adaptation) เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ หรือการพัฒนาสิ่งใหม่โดยอาศัยของเดิมเข้าไปเกี่ยวข้อง
   3.7 การคิดขึ้นเองโดยสิ้นเชิง (Origination) เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ หรือพัฒนาสิ่งใหม่โดยไม่อาศัยของเดิมเข้าไปเกี่ยวข้อง

จากที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) กับแนวทางการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และเป้าหมายการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ คุณวุฒิระดับปริญญาตรีแล้ว ผู้วิจัยยังได้ทำการศึกษาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของรายการกับเป้าหมายของการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้ของ บลูม และคนอื่น ๆ ทั้ง 3 ด้านร่วมด้วย

2.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสื่อประกอบการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางที่มีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของผู้สอนไปสู่ตัวผู้เรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็ว เป็นผลให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สื่อการเรียนการสอนจึงถูกนำไปใช้ในการเรียนการสอนเสมอมา และยังได้รับการพัฒนาไปตามการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง นักการศึกษาเรียกชื่อสื่อการเรียนการสอนด้วยชื่อต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การสอน โสตทัศนูปกรณ์ เทคโนโลยีการศึกษา สื่อการเรียนการสอน สื่อการศึกษา เป็นต้น (กมล เวียสุวรรณ; และนิตยา เวียสุวรรณ. 2539)

ทั้งนี้ (จันทร์ฉาย เตมียาคาร. 2533: 7-9) เมื่อกล่าวถึงคุณค่าของสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ดีจะมีประโยชน์ดังนี้

1. คุณค่าของสื่อประกอบการเรียนการสอนที่มีต่อผู้สอน ได้แก่
   - 1.1 ช่วยแบ่งเบาภาระผู้สอนด้านเวลาและแรงงาน
   - 1.2 ช่วยเปลี่ยนบรรยากาศในชั้นเรียนทำให้ผู้สอนรู้สึกสนุกสนานไปกับการสอน
   - 1.3 เป็นแรงผลักดันให้ผู้สอนค้นหาสื่อและวิธีการใหม่ๆเพิ่มเติมอยู่เสมอ
   - 1.4 ช่วยให้ผู้สอนที่พูดไม่เก่งมีความเชื่อมั่นในการสอนมากขึ้น
   - 1.5 ช่วยให้ผู้สอนมีโอกาสสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. คุณค่าของสื่อประกอบการเรียนการสอนที่มีต่อผู้เรียน ได้แก่
   - 2.1 กระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน
   - 2.2 ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อนในเนื้อหาวิชาได้ง่ายยิ่งขึ้น
   - 2.3 ช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถในการเรียนรู้ เชาว์ปัญญา และศักยภาพแห่งความคิดสร้างสรรค์
   - 2.4 ผู้เรียนมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น
   - 2.5 ช่วยดึงประสบการณ์ภายนอกชั้นเรียนหรือโรงเรียนเข้ามาให้ผู้เรียนได้รับรู้และเรียนรู้

นอกจากนี้ เอลเลน (ศิริพงศ์ พยอมแย้ม. 2533: 80-89; อ้างอิงจาก Allen. 1967) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการเลือกใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากประสิทธิผลของการเรียนรู้ร่วมกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ผลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงประสิทธิผลของการเรียนรู้ร่วมกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

จุดมุ่งหมาย / สื่อ	ข้อเท็จจริง	การมองหาความแตกต่าง	หลักเกณฑ์ทางมโนทัศน์	กระบวนการ	ปฏิบัติการทางทักษะ	เจตคติการจูงใจ
ภาพนิ่ง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ
ภาพยนตร์	ปานกลาง	สูง	สูง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง
โทรทัศน์	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง
ของจริง หุ่นจำลอง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
แผ่นเสียง เทปเสียง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง
บทเรียนสำเร็จรูป	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ปานกลาง
การสาธิต	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง
ตำรา	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง
การบรรยาย	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สื่อการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้ จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ผู้สอนและผู้เรียน โดยสื่อประกอบการเรียนการสอนที่สามารถนำมาใช้ประกอบหรือเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เรียนมีอยู่หลากหลายประเภท และส่งผลให้ประสิทธิผลของการเรียนรู้แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นการทำให้ได้รู้ข้อเท็จจริง เข้าใจกระบวนการ เกิดทางทักษะ และแรงจูงใจ ดังนั้นการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญ และจะกล่าวถึงรายละเอียดในหัวข้อต่อไป

2.4 ทฤษฎีการเรียนรู้โดยมัลติมีเดีย

ทฤษฎีการเรียนรู้โดยมัลติมีเดีย (The Cognitive Theory of Multimedia Learning) เป็นทฤษฎีที่ถูกนำเสนอโดย ริชาร์ด เมเยอร์ (Richard Mayer) ในปี 2001 (Mayer Richard. 2001: 31-48) เมเยอร์เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกาโดยเขาได้พัฒนาทฤษฎีนี้มาจากทฤษฎี Dual-Coding ของ ปาร์วิโอ (Pavio) ที่นำเสนอในปี 1990 ทฤษฎีการเรียนรู้โดยมัลติมีเดียมีจุดมุ่งหมายเพื่ออธิบายถึงข้อสมมติฐานในกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งมีอยู่ 3 ข้อได้แก่

1. ในการประมวลผลข้อมูลในการเรียนรู้ของมนุษย์จะมีการแบ่งแยกการรับรู้ออกเป็น 2 ช่องคือ การรับรู้จากเสียงหรือข้อความ (Auditory/Verbal Channel) และ การรับรู้จากภาพ (Visual/Pictorial Channel)
2. ทั้งการรับรู้จากเสียง และการรับรู้จากภาพนั้นมีขีดจำกัดในการรับรู้ (จากทฤษฎีของ Cognitive Load ที่นำเสนอโดย จอห์น สเวลเลอร์ (John Sweller)) ซึ่งกล่าวว่า ในกระบวนการเรียนรู้นั้นหากมีการรับรู้ทางช่องทางใดช่องทางหนึ่งมากเกินไปหรือเป็นเวลานานเกินไป สมองอาจเกิดภาวะการทำงานหนักเกินไป (Overload)
3. กระบวนการเรียนรู้นั้นเป็นกระบวนการคัดกรอง คัดเลือก จัดเรียง และรวบรวมข้อมูลใหม่ ที่อยู่บนพื้นฐานของความรู้เดิม

เมเยอร์ได้กล่าวถึงบทบาทของระบบจัดเก็บความจำของมนุษย์ว่ามีอยู่ 3 ระบบ ได้แก่

1. ระบบรับความจำโดยประสาทรับความรู้สึก (Sensory Memory) เป็นระบบการจัดเก็บความจำที่มาจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง ในระยะที่สั้นที่สุดประมาณ 1-3 วินาที
2. ระบบความจำในช่วงที่ทำงานอยู่หรือช่วงสั้น (Working Memory) เป็นพื้นที่ที่ใช้ประมวลผลข้อมูลเพื่อสร้างโครงสร้างของความรู้ในสมอง (Schema)
3. ระบบความจำในระยะยาว (Long-Term Memory) เป็นระบบการจัดเก็บข้อมูลที่จัดเก็บทุกสิ่งที่เรียนรู้ในระยะยาว

จากข้อสมมติฐานในกระบวนการเรียนรู้ และระบบความจำของมนุษย์สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อมนุษย์เรียนรู้ และรับข้อมูล (เช่น ภาพและเสียง) เข้าไปโดยผ่านทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 นั้นมนุษย์จะตัดสินใจว่าจะให้ความสนใจต่อข้อมูลเหล่านั้นหรือไม่ จากนั้นข้อมูลที่ผ่านการตัดสินใจเลือกรับแล้วนั้นจะถูกบันทึกไว้ในระบบความจำช่วงสั้น และจะมีการจัดเรียงแยกแยะแบ่งข้อมูลเหล่านั้นเป็นกลุ่มๆ ทำให้เกิดเป็นความรู้ ซึ่งความรู้เหล่านี้จะถูกจัดเก็บในระยะเวลาที่สั้นเป็นการจำชั่วคราวและมีขีดจำกัด หลังจากนั้นความรู้ที่หลงเหลืออยู่ในระบบความจำช่วงสั้นเหล่านั้นจะถูกส่งต่อไปยังระบบความจำในระยะยาว ซึ่งอาจจะไปรวมกับความเดิมที่มีอยู่ (ถ้ามี)

ทฤษฎีการเรียนรู้โดยมัลติมีเดียของริชาร์ด เมเยอร์ ได้ระบุเพิ่มเติมอีกว่า สมองของมนุษย์ไม่ได้ตีความข้อมูลมัลติมีเดียที่มีการนำเสนอ เช่น ข้อมูลข้อความ รูปภาพ หรือ เสียง แยกออกจากกัน แต่จะคัดเลือก จัดเรียง และเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ เหล่านั้นเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างโครงสร้างความรู้

ดังนั้นการนำเสนอข้อมูลที่มีส่วนประกอบทั้งตัวหนังสือ เสียง และภาพที่มีความเกี่ยวข้องกันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการนำเสนอข้อมูลที่มีส่วนประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว หรือนำเสนอส่วนประกอบต่างๆ ที่ขาดความเกี่ยวข้องกัน

2.5 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอน

สื่อประกอบการเรียนการสอนนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ และหากผู้สอนสามารถเลือกสื่อที่ดีมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งนักวิชาการได้อธิบายถึงหลักการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ดีไว้ดังนี้

เดวีส์ (วัลลี จันทเรนทร์. 2547: 24; อ้างอิงจาก Davies. 1981) ได้อธิบายหลักการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนไว้ว่า นอกจากจะใช้วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้เป็นเครื่องชี้นำในการเลือกสื่อแล้ว ยังมีหลักในการประกอบการพิจารณาอื่น ๆ ดังนี้

1. มีสัมพันธ์กับเนื้อหา และจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้
2. มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ
3. มีความเหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ของผู้เรียน
4. มีความสะดวกและไม่ซับซ้อนยุ่งยากในการใช้
5. มีคุณภาพด้านเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนและเป็นจริง
6. มีราคาไม่แพงจนเกินไป

ในขณะที่ โนเอล และลีโอนาร์ด (ศิริพงศ์ พยอมแย้ม. 2533: 26-28; อ้างอิงจาก Noel; & Leonard. 1962) ได้ให้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสื่อที่ควรนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ดังนี้

1. เหมาะสมกับวัย และระดับสติปัญญาของกลุ่มผู้เรียน
2. เหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของกลุ่มผู้เรียน
3. เหมาะสมกับความต้องการ และความสนใจของกลุ่มผู้เรียน
4. เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการสอน
5. ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการสอน
6. ลักษณะน่าสนใจ
7. ไม่ใช้เวลานานมากเกินไป
8. ให้ความคิดรวบยอดที่ง่ายและไม่ซับซ้อน
9. ไม่มีขั้นตอนยุ่งยากในการนำไปใช้
10. ช่วยให้กลุ่มผู้เรียนเข้าใจเนื้อหายิ่งขึ้น
11. ช่วยในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่กลุ่มผู้เรียน
12. ช่วยเพิ่มทักษะให้แก่นักเรียน

นอกจากนี้ แทรเวอร์ส (ฉลองชัย สุขวัฒนบูรณ์. 2528: 58-59; อ้างอิงจาก Travers. 1967) ได้ศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดข้อสนเทศที่ใช้ประสาทสัมผัส เพื่อชี้แนวทางในการเลือกสื่อมาประยุกต์ใช้ โดยพบว่า

1. ชื่อเรื่องมีผลต่อการเรียนรู้
2. สีเพิ่มความน่าสนใจ แต่ไม่ได้หมายความว่าจะช่วยปรับปรุงการเรียนให้ดีขึ้น
3. ภาษาที่เข้าใจง่ายในคำบรรยายภาพยนตร์ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอน
4. ความตลกขบขัน หรือเทคนิคพิเศษอื่น ๆ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเนื้อหา
5. ความเข้าใจในการฟังจะมีผลมากที่สุดในอัตรา 160 คำต่อนาที
6. ปฏิกิริยาตอบสนองที่ผู้เรียนฝึกหัดระหว่างการใช้ภาพยนตร์ประกอบช่วยเพิ่มการเรียนรู้ได้
7. กิจกรรมการเรียนที่สัมพันธ์กับการเสนอภาพยนตร์ โดยพบว่าการฝึกหัดตามการสาธิตที่ติดต่อกัน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ยาก แต่ถ้าหยุดภาพยนตร์เป็นช่วงทำให้ผู้เรียนฝึกหัดตามเป็นขั้นตอนทีละขั้นตอน จะทำให้มีผลการเรียนดีกว่า นอกจากนี้การฝึกหัดทางสมองให้คิดตามไปด้วย จะมีผลต่อการเรียนรู้อย่างมาก
8. การใช้เทคนิคพิเศษไม่มีผลต่อการสื่อความหมาย ซึ่งเทคนิคการให้เสียงประกอบเป็นการให้ความท้าทายตามวัตถุประสงค์ของผู้ผลิตมากกว่าจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน

ในส่วนของขั้นตอนการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนนั้น แอนเดอร์สัน (ศิริพงศ์ พยอมแย้ม. 2533 ; อ้างอิงจาก Anderson. 1976) ได้กล่าวไว้ว่า การเลือกและการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอนว่าจะใช้สื่อในการให้ข้อมูล หรือ ใช้เป็นการสอน ซึ่งจะมีผลต่อการเลือกใช้สื่อ การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีให้ข้อมูล ผู้เรียนเป็นผู้ใช้สื่อโดยตรง แต่กรณีเลือกใช้วิธีสอนบทบาท ผู้สอนเป็นผู้ใช้สื่อและผู้เรียนจะเป็นผู้สนองตอบ
2. การกำหนดวิธีถ่ายทอด แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 การใช้สื่อในลักษณะของการสอน ผู้สอนเป็นผู้ใช้สื่อประกอบการสอนโดยตรง เช่น การบรรยาย การทดลอง เป็นต้น สื่อนั้นต้องทำหน้าที่เป็นอุปกรณ์การสอน

2.2 การใช้สื่อในลักษณะของการให้ข้อมูล สื่อทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยผู้สอนจะมีบทบาทในการทำหน้าที่ดูแลและให้คำแนะนำเท่านั้น

3. การพิจารณาลักษณะเฉพาะของบทเรียน หมายถึง การพิจารณาจุดประสงค์ของบทเรียนว่า มีความต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านใดบ้าง ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย
4. เลือกกระดับของสื่อ หมายถึงการพิจารณาคุณสมบัติเฉพาะหรือศักยภาพของสื่อแต่ละชนิดว่า จำเป็นต่อบทเรียนนั้น ๆ หรือไม่ เพียงไร เช่น จำเป็นต้องใช้ภาพเคลื่อนไหว ใช้เสียงประกอบหรือไม่
5. ตรวจสอบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสื่อ เป็นขั้นตอนหลังจากได้ตัดสินใจใช้สื่อตามจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชาแล้ว จะต้องมีการตรวจสอบการใช้สื่อในแง่ความเหมาะสมต่อการนำเสนอบทเรียนเพื่อบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้ ถ้าสื่อไม่เหมาะสมต่อการนำเสนอจะต้องย้อนกลับมาพิจารณาเลือกสื่อในขั้นตอนที่ 4 ใหม่
6. การพัฒนาและทดสอบสื่อ เมื่อผ่านการตรวจสอบของสื่อในลักษณะต่างๆแล้ว จะต้องมีการพัฒนาและทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อเป็นครั้งสุดท้ายเพื่อความถูกต้องก่อนจะนำไปใช้

จากแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า หากผู้สอนสามารถเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ดี มีความน่าสนใจ น่าติดตาม และเข้าใจได้ง่าย รวมถึงสอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของรายวิชาแล้ว จะส่งผลทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงทำการศึกษาถึงปฏิกิริยาตอบสนองที่ผู้เรียนมีต่อสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ถูกคัดเลือกและนำไปใช้ร่วมในการสอน ซึ่งจะทำให้ทราบว่าสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ผู้สอนเลือกใช้ และคาดการณ์ว่าสื่อประกอบการเรียนการสอนเหล่านั้นจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ มีทักษะทางปัญญา มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รวมถึงมีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขมากขึ้นนั้น เมื่อผู้เรียนได้รับชมแล้วมีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างไร กล่าวคือ สื่อประกอบการเรียนการสอนสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ติดตามชมอย่างต่อเนื่อง และเข้าใจความหมายต่าง ๆ ที่สื่อต้องการจะนำเสนอได้ดีหรือไม่ รวมถึงศึกษาว่าผู้เรียนชอบสื่อการเรียนการสอนนั้นหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และคัดเลือกรายการโทรทัศน์ที่มีความเหมาะสมมาใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนต่อไปในอนาคต

2.6 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อบุคคล

สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อบุคคลเป็นอย่างมาก กล่าวคือ เมื่อสื่อมวลชนมีการเผยแพร่ผลงานของตนก็จะสร้างผลกระทบใน 3 ระยะ คือ ระยะสั้น (ขั้นแรก) ระยะกลาง (ขั้นที่สอง) และระยะยาว (ขั้นที่สาม)

เช่น เมื่อเวลาที่บุคคลได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนไปแล้ว ผลกระทบระยะแรกจะเป็นการเก็บข้อมูลเข้าสู่คลังความรู้ สร้างทัศนคติ และค่านิยมต่างๆ ให้เกิดขึ้น หลังจากนั้นก็เป็นขั้นตอนที่มีปฏิกิริยาตอบสนองออกมาในรูปแบบของการแสดงพฤติกรรม และเมื่อเวลาค่อย ๆ ผ่านไปข้อมูลข่าวสารที่สะสมไว้มาก ๆ จะถูกจัดระบบ และห่อหุ้มผู้รับสารจนกลายเป็นโลกแห่งความเป็นจริง ฯลฯ ดังนั้นเมื่อเวลาที่ผู้รับสารดูรายการทางโทรทัศน์ก็ไม่เพียงแต่ได้รับ “สารสนเทศ” (Information) เท่านั้น แต่บุคคลจะค่อย ๆ เก็บสะสมกลายเป็นภาพต่อของชีวิตในแบบต่าง ๆ (Picture of Life) และเป็นเสมือนแบบจำลองพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ (Model of Behavior) ก่อนที่จะได้สัมผัส หรือมีประสบการณ์นั้นด้วยตนเอง (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 248-249) ทั้งนี้สามารถแสดงผลกระทบที่บุคคลได้รับจากสื่อมวลชน ดังภาพประกอบที่ 2.1

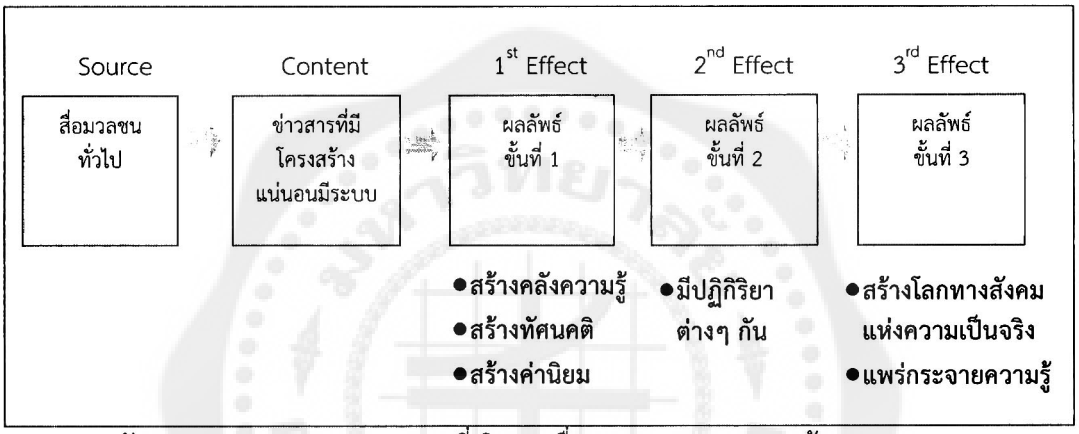

หมายเหตุ : ปรับปรุงจากภาพแสดงผลกระทบที่เกิดจากสื่อมวลชน (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 248)

ภาพที่ 2.1 แสดงอิทธิพลของสื่อมวลชน

จากผลกระทบที่บุคคลได้รับจากสื่อมวลชน จนเกิดการเรียนรู้และสั่งสมเป็นแบบแผนทางพฤติกรรม นักวิชาการจึงได้นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของอิทธิพลของสื่อที่มีต่อบุคคลไว้อย่างหลากหลายแง่มุม โดยในที่นี่จะนำเสนอเพียง 3 แนวคิดทฤษฎี คือ แนวคิดเรื่องการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) แนวคิดเรื่องการเรียนรู้จากการสังเกต (Observation Learning) และทฤษฎีความคาดหวังของสังคม (Social Expectation Theory)

2.6.1 แนวคิดเรื่องการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization)

การถ่ายทอดทางสังคม บางครั้งถูกเรียกว่า การอบรมบ่มเพาะทางสังคม หรือ การอบรมกล่อมเกลาทางสังคม ซึ่งสื่อมวลชนเป็นสถาบันหนึ่งได้รับมอบหมายให้มีบทบาทนี้ ร่วมกับแหล่งอบรมบ่มเพาะทางสังคมอื่น ๆ เช่น ครอบครัว สถานศึกษา สถานที่ทำงาน หรือกลุ่มเพื่อน เนื่องจากประเพณีและค่านิยมของคนในสังคมจำเป็นต้องถูกถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งยังอีกรุ่นหนึ่ง เพื่อให้บุคคลมีโอกาสได้เรียนรู้ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมและสามารถเอาชีวิตรอดในสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ตลอดจนเพื่อให้สังคมนั้นคงอยู่สืบต่อไป ดังนั้นสื่อมวลชนจึงต้องทำหน้าที่ในการแสดงให้สมาชิกในสังคมเห็นว่า แนวทางการปฏิบัติ หรือวัฒนธรรมของชาตินั้น ๆ เป็นอย่างไร ก่อนที่บุคคลจะซึมซับเข้าไป (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 167-168)

สื่อมวลชนถือเป็นแหล่งอบรมบ่มเพาะทางสังคมให้กับบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมไปถึงมีอิทธิพลทำให้บุคคลได้รับรู้ทั้งสิ่งที่ดีงามและสิ่งที่เลวร้ายเป็นอันตราย ด้วยเหตุผลที่ว่า การอบรมบ่มเพาะทางสังคมเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจแก่สมาชิกในสังคมผ่านการติดต่อสื่อสารและสัมพันธ์กัน จนเกิดการกำหนดรูปแบบการตอบสนองตามที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับหรือคาดหวัง ทั้งนี้การอบรมบ่มเพาะทางสังคมสามารถเกิดขึ้นตลอดช่วงชีวิตของมนุษย์ผ่านแหล่งการบ่มเพาะดังที่กล่าวมา (จำรอง เงินดี. 2551: 29-34) โดยการอบรมบ่มเพาะทางสังคมของสื่อมวลชนจะเกิดขึ้นใน 3 มิติ ได้แก่ (กาญจนา แก้วเทพ; และนิคม ชัยขุนพล. 2555: 93)

1. มิติการอบรมบ่มเพาะด้านสติปัญญา เกิดจากสื่อที่มีเนื้อหาประเภทข่าวสาร ความรู้ การฝึกทักษะความสามารถด้านต่างๆ
2. มิติการอบรมบ่มเพาะด้านจิตใจ เกิดจากสื่อที่มีเนื้อหาประเภทให้ข้อคิด ให้แรงบันดาลใจ ให้กำลังใจ และการฝึกฝนจิตใจ
3. การอบรมบ่มเพาะด้านพฤติกรรม เกิดจากสื่อที่มีเนื้อหาประเภทการประพฤติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และการเคารพกฎระเบียบของสังคม

และผลที่ตามมาจากการอบรมบ่มเพาะทางสังคมของสื่อมวลชน เช่น (สิทธิโชค สรานุสันติกูล. 2546: 55-65)

1. การเกิดมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง (Self - Concept) เป็นความเชื่อของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านความสามารถ สติปัญญา นิสัยใจคอ ซึ่งมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองนี้จะนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมต่อไป
2. การเข้าใจบทบาททางเพศ (Gender) เป็นความสามารถของบุคคลในการรู้จักลักษณะทางเพศของตนเอง และแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะทางเพศนั้นตามที่สังคมคาดหวัง
3. พัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Development) เป็นลำดับขั้นทางการรับรู้ซึ่งบุคคลจะรับเอาข้อมูลมาตีความทำความเข้าใจ กระทั่งสามารถจัดการหรือแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
4. พัฒนาการทางจริยธรรม (Moral Development) เป็นลำดับขั้นทางการใช้เหตุผลในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำ ตามหลักศีลธรรมหรือข้อกำหนดทางสังคม
5. แนวโน้มของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) เป็นความปรารถนาของบุคคลในการที่จะบรรลุมาตรฐานแห่งความดีเลิศที่ตนหรือสังคมคาดหวังไว้

2.6.2 แนวคิดเรื่องการเรียนรู้จากการสังเกต (Observation Learning)

วิธีการเรียนรู้ของคนเรานั้นอาจจะเกิดจากการเรียนรู้โดยตรงด้วยตนเอง และการเรียนรู้ด้วยการสังเกตจากผู้อื่น ในชีวิตจริงของมนุษย์สัดส่วนของการเรียนรู้โดยตรงด้วยตนเองนั้นมีไม่มากนัก เช่น คนเราไม่จำเป็นต้องยื่นมือเข้าไปจับไฟด้วยตนเองแล้วจึงรู้ว่าร้อน เราไม่จำเป็นต้องกระโดดลงจากตึกสูงเพื่อเรียนรู้ว่าการขาหักเป็นอย่างไร ฯลฯ การเรียนรู้ของมนุษย์จึงเกิดจากการสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว และสื่อมวลชนก็เป็นสิ่งแวดล้อมสำคัญในการให้แบบอย่างการเรียนรู้จำนวนนับไม่ถ้วน ดังนั้นแม้ว่าสายสัมพันธ์ระหว่างเรื่อง สิ่งเร้า - การตอบสนอง - การได้รางวัล อาจจะไม่ชัดเจนนัก ทั้งในเรื่องราวของตัวต้นแบบ (เช่น เราอาจจะไม่เห็นได้ชัดว่า การที่นางเอกเสียสละนั้นจะทำให้ได้อะไรมา ฯลฯ) และทั้งในด้าน

ตัวผู้เรียนเอง (เช่น ดูหนังแบบนี้แล้วไม่รู้จะได้อะไรขึ้นมา ฯลฯ) แต่การเรียนรู้ด้วยการสังเกตก็จะเกิดขึ้นตลอดเวลา (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 174)

การเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบที่เป็นสื่อมวลชน บุคคลกับตัวแบบนั้นจะมีความคล้ายคลึงกันในบางอย่าง (เช่น ช่วงอายุใกล้เคียงกัน เพศหรือสถานภาพเช่นเดียวกัน ฯลฯ) หรือมีบริบทที่สามารถแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกันได้ โดยการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบจะทำให้บุคคลเกิดการเลียนแบบใน 2 ลักษณะ คือ (กาญจนา แก้วเทพ; และนิคม ชัยขุนพล. 2555: 88)

1. Imitation เป็นการเลียนแบบสิ่งที่เห็นได้ภายนอก เช่น การแต่งกาย กริยาท่าทาง เป็นต้น
2. Identification เป็นการเลียนแบบสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน เช่น ความคิด ความรู้สึก ความต้องการบางอย่างทางจิตใจ เป็นต้น

นอกจากนี้ ผลจากการรวบรวมวิธีการที่การเรียนรู้ทางสังคมของ บันดูร่า (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 175; อ้างอิงจาก Bandura. 1971) ได้อธิบายถึงการเรียนรู้ทางสังคมที่จะเกิดขึ้นได้จากตัวแทนที่เป็นสื่อมวลชนไว้ 3 แบบ คือ

1. Observation learning ผู้ที่ได้รับสื่อทุกชนิดย่อมรู้จักแบบแผนใหม่ ๆ ของการแสดงพฤติกรรมอยู่ตลอดเวลาจากการนำเสนอของสื่อ เช่น เรารู้ว่าการยิงปืนทำอย่างไร ทั้งๆ ที่ในชีวิตจริงเราอาจจะไม่เคยเห็นหรือจับปืนเลยก็เป็นได้ หรือเรารู้แม้กระทั่งว่าถ้าจี้ตัวประกันบนเครื่องบินต้องทำอย่างไร เพราะเราเคยเห็นจากในละครหรือภาพยนตร์มาแล้ว ฯลฯ
2. Inhibitory Effects การที่ได้เห็นตัวต้นแบบถูกลงโทษเนื่องจากการกระทำบางอย่าง จะช่วยลดแรงจูงใจของผู้เลียนแบบที่จะทำตามให้น้อยลง คล้ายกับสำนวนไทยที่ว่า “ฆ่าไก่ให้ลิงดู” เนื่องจากผู้เรียนจะรู้สึกว่าตนเองถูกลงโทษเช่นกัน โดยมีผลการวิจัยเชิงทดลองแสดงให้เห็นว่าเมื่อชมภาพยนตร์ที่ลงโทษผู้ใช้ความรุนแรง พฤติกรรมที่ชอบสอดรู้สอดเห็นเรื่องคนอื่นหรือพฤติกรรมที่ต่อต้านสังคมทั้งหลาย ผู้ชมจะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวในชีวิตจริงน้อยลง ซึ่งอาจจะเป็นเหตุผลว่า เพราะเหตุใดบรรดาภาพยนตร์ Action ทั้งหลายจึงต้องลงโทษผู้ร้ายในตอนจบ หรือละครโทรทัศน์มีแก่นเรื่องแบบทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
3. Disinhibitory Effects สำหรับสื่อมวลชนที่ให้แบบอย่างของตัวต้นแบบที่ได้รับรางวัลเนื่องจากแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่สังคมห้ามปรามมิให้ฝ่าฝืน ก็สามารถทำให้ผู้ชมเลียนแบบกระทำพฤติกรรมสวนกระแสสังคมมากขึ้นได้ เช่น พระเอกที่ใช้ความรุนแรงแบบซาดิสม์สามารถทำให้ตัวละครหญิงรวมถึงนางเอกมารุมรัก ฯลฯ และมีการวิจัยเชิงทดลองพบว่า เมื่อนำเอาภาพยนตร์ที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับความกล้าบ้าบิ่นที่สังคมห้ามปรามไม่ให้ทำมาให้กลุ่มตัวอย่างชมแล้วจะมีผลทำให้ผู้ชมลดความกลัวหมอฟัน สัตว์เลื้อยคลาย และเพิ่มความก้าวร้าวมากขึ้น

จะเห็นได้ว่า ตัวแบบที่สื่อมวลชนพยายามแสดงให้บุคคลได้รับรู้ มีทั้งตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง (Live Model) และตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) โดยตัวแบบทั้งสองจะมีหน้าที่สำคัญในการสร้างพฤติกรรมใหม่ตามที่สังคมยอมรับ ส่งเสริมพฤติกรรมเดิมให้ดีขึ้น และยับยั้งการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาบางอย่างได้ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2556: 51)

บันดูร่า (Bandura A. 2001: 6-8) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตกับตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ซึ่งปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจนในสื่อมวลชน ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม (Social Cognitive Theory) 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. กระบวนการตั้งใจ (Attentional Process) เกี่ยวข้องกับการเลือกกำหนดตัวแบบที่ต้องการสังเกต โดยเฉพาะตัวแบบที่มีอิทธิพลและสามารถลอกเลียนแบบได้ ทั้งนี้ปัจจัยส่วนบุคคลที่จะนำไปสู่การเลือกสนใจตัวแบบ ได้แก่ ทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) อคติหรือมุมมองเดิมที่มีอยู่ (Preconceptions) ค่านิยมที่พึงพอใจ (Value Preferences) ในขณะเดียวกันตัวแบบที่มีความโดดเด่น (Salience) น่าดึงดูดใจ (Attractiveness) และมีหน้าที่เป็นตัวแบบ มักจะได้รับเลือกให้เป็นตัวแบบ
2. กระบวนการเก็บจำ (Representational Process) เกี่ยวข้องกับกระบวนการถ่ายโอนและปรับเปลี่ยนข้อมูลที่ได้จากการสังเกตตัวแบบ ผสมรวมกับอคติหรือมุมมองเดิมที่มีอยู่และอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว จากนั้นทำการลงรหัสเพื่อให้สามารถจดจำและดึงออกมาใช้ได้
3. กระบวนการกระทำ (Behavioral Process) เมื่อข้อมูลที่ได้จากการสังเกตตัวแบบได้ถูกแปลงเป็นชุดของการกระทำที่พึงพอใจแก่บุคคลแล้ว บุคคลจะแสดงพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกับตัวแบบออกมา โดยพยายามปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความสามารถและทักษะที่ตนมีอยู่
4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) ผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้จากการสังเกตจะบรรลุตามเป้าหมาย เมื่อบุคคลได้รับการจูงใจภายหลังแสดงพฤติกรรม เช่น สิ่งกระตุ้นภายในตนเอง (Incentive Motivators) ปฏิกริยาที่ได้รับจากผู้อื่น (Vicarious) และความเป็นอิสระในการสรรสร้าง (Self-Produced) ทั้งนี้บุคคลจะแสดงพฤติกรรมซ้ำอีก เมื่อได้รับรางวัล การชมเชย หรือการยอมรับมากกว่าการไม่ได้รับการชมเชยหรือถูกลงโทษ อย่างไรก็ตามในกรณีที่บุคคลไม่ได้รับการยอมรับภายหลังแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากการสังเกต บุคคลจะพยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจนกระทั่งมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จากกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตข้างต้น สามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 2.2

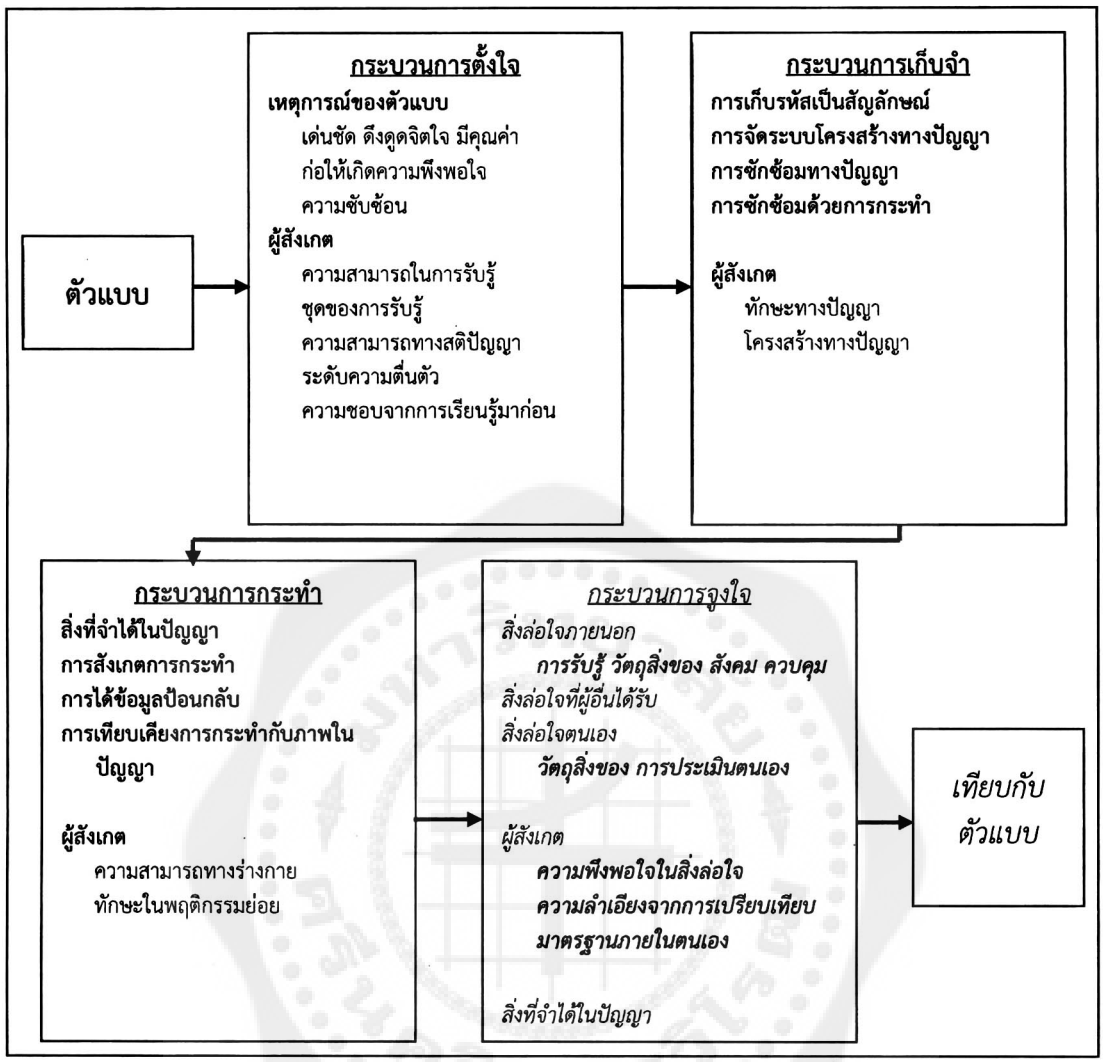

หมายเหตุ: ปรับปรุงจากภาพกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2556: 53)

ภาพที่ 2.2 แสดงกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต

2.6.3 ทฤษฎีความคาดหวังของสังคม (Social Expectation Theory)

ความเชื่อของนักสังคมวิทยาที่ว่า "มนุษย์มีธรรมชาติเป็นสัตว์สังคม" ดังนั้นการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์จึงเกี่ยวข้องหรือเกิดจากคนอื่น ๆ ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นระดับปัจเจกบุคคล กลุ่ม หรือเงื่อนไขทางสังคม จากทัศนะของนักสังคมวิทยา แบบแผนของพฤติกรรมที่ยอมรับกันในสังคมจะเป็นตัวกำหนดทิศทางการแสดงออกของมนุษย์ แบบแผนของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีกฎเกณฑ์เหล่านั้นนักสังคมวิทยาเรียกว่า "การจัดระเบียบทางสังคม (Social Organization)" เป็นการที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มถูกสอนให้รู้จักแบบแผนที่เป็นที่ยอมรับ เพื่อคาดการณ์การกระทำของคนอื่น และกำหนดทิศทางการกระทำของตนเองให้อยู่ในร่องในรอย โดยมีสิ่งที่ใช้ในการจัดระเบียบทางสังคม 4 ประเภท คือ (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 176-180)

1. Norm เป็นกฎทั่วไป ที่สมาชิกในกลุ่มต่างเข้าใจตรงกัน และปฏิบัติตาม

A 398695

2. Role เป็นกฎอีกประเภทหนึ่ง แต่เป็นกฎที่เกี่ยวข้องตามตำแหน่งหน้าที่ของบุคคลในกลุ่มว่าต้องทำกิจกรรมอะไรบ้าง (กิจกรรมที่เฉพาะเจาะจง และเกี่ยวโยงกับบทบาทอื่น ๆ)
3. Ranking เป็นเรื่องของการเรียงลำดับชั้นภายในกลุ่มว่า ตำแหน่งหนึ่งมีอำนาจหรือมีชื่อเสียงมากหรือน้อยกว่าตำแหน่งอื่น ๆ อย่างไร
4. Sanctions เป็นกฎเกณฑ์ในการบริหารงานภายในกลุ่ม เพื่อการควบคุมให้สังคมดำเนินการต่อไปได้อย่างราบรื่น

จากแนวคิดดังกล่าวสะท้อนหน้าที่พื้นฐานของสื่อมวลชนในฐานะแหล่งแสดงความคาดหวังของสังคม ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ ดังนี้

1. แบบแผนของการจัดระเบียบทางสังคมในรูปแบบของ Norm Roles Ranking และ Sanctions จะถูกถ่ายทอดเป็นภาพของกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านเนื้อหาของสื่อมวลชนอยู่ตลอดเวลา
2. ภาพของกลุ่มคนประเภทต่าง ๆ (ที่แสดง Norm Roles Ranking และ Sanctions) ที่ปรากฏในสื่อนั้น อาจจะตรงกับความเป็นจริง หรืออาจจะผิดเพี้ยนจากความเป็นจริงได้ เพราะฉะนั้นภาพดังกล่าวจึงอาจจะน่าเชื่อถือ หรืออาจจะพาหลงทางไป
3. หากภาพที่แสดงนั้นเกี่ยวข้องกับความเป็นจริงของผู้ชม สมาชิกที่เป็นผู้ชมก็จะซึมซับตามค่านิยมที่แสดงอยู่ในสื่อ โดยบุคคลจะเริ่มเรียนรู้แบบแผนของความคาดหวังของสังคม (Sets of Social Expectations) ว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ทั้งนี้การเรียนรู้ความคาดหวังนั้นเป็นส่วนสำคัญที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะต้องปูพื้นความเข้าใจนี้ก่อนที่จะเข้าไปเป็นสมาชิกของกลุ่มนั้น
4. ในคนทุกกลุ่มจะต้องเรียนรู้ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อกลุ่มตัวเองและกลุ่มอื่น ๆ ด้วย เช่น กลุ่มนิสิตนักศึกษาต้องรู้ว่าสังคมคาดหวังอะไรจากกลุ่มของตน และรู้ว่ามีความคาดหวังอะไรอีกบ้างจากกลุ่มรัฐบาล กลุ่มทหาร กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มคนงาน ฯลฯ ความรู้ทั้งหมดนี้คือ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับระเบียบของสังคม
5. จากคำนิยามที่เรียนรู้มาจากสื่อต่าง ๆ ของสังคมจะทำหน้าที่เป็น “คู่มือกิจกรรม” ของคนในสังคม ซึ่งจะช่วยให้รู้ว่าเราควรปฏิบัติต่อคนอื่นอย่างไร และเกิดเป็นคาดหวังด้วยว่าคนอื่นควรจะปฏิบัติต่อเราอย่างไร

จากที่กล่าวมาข้างต้น สื่อมวลชนได้รับมอบหมายบทบาทหลักให้เป็น “ผู้อบรมบ่มเพาะ” “ให้ตัวแบบ” และ “สร้างความคาดหวัง” แก่สมาชิกในสังคม ซึ่งมีอิทธิพลอย่างยิ่งในสังคมไทย เนื่องจากเป็นเครือข่ายการสื่อสารที่ทันสมัยมากที่สุดในปัจจุบัน สื่อประเภทต่าง ๆ สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวางไม่ว่าจะเป็นวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์ เป็นต้น การส่งอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อตัวบุคคลนั้นสามารถเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ โดยที่สื่อมวลชนจะมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ ความคิดเห็น ค่านิยม เจตคติและพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ดังนั้น เพื่อให้สังคมสามารถรับรู้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตแล้ว สิ่งจำเป็นในการที่จะต้องพัฒนา คือ ควรมีการส่งเสริมให้บุคคลสามารถเป็นผู้บริโภคสื่อที่มีคุณภาพ คือ สามารถรู้เท่าทัน รู้จักเลือกรับและวิจารณ์สื่ออย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นทักษะที่เป็นทางเลือกใหม่ที่จะทำให้บุคคลสามารถใช้ประโยชน์จาก

สื่อมวลชนได้มากขึ้น และนำไปสู่การพัฒนาตนเองของสื่อมวลชนในการนำเสนอสิ่งที่ดีมีประโยชน์ที่สุด (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 167-180)

2.7 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์

การวิเคราะห์เนื้อหาของสื่อจะนำไปสู่การสะท้อนสภาพที่เป็นจริงในสังคม สะท้อนจุดยืนของผู้ส่งสาร โดยเฉพาะในเรื่องทัศนคติของผู้ส่งสารที่มีต่อประเด็นนั้น ๆ นอกจากนี้ยังสะท้อนคุณค่าของผลงานและแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมที่ผู้ส่งสารพยายามสื่อให้กับผู้รับสารอีกด้วย (กาญจนา แก้วเทพ; และนิคม ชัยขุนพล. 2555: 136-193) โดยแนวทางการวิเคราะห์เนื้อหาของสื่อมีอยู่หลายแนวคิด เช่น (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 308-309)

1. การวิเคราะห์คุณลักษณะของสารสนเทศ (Informativeness) เป็นการพิจารณาและวัดจากปริมาณข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในเนื้อหาของสื่อ หรือการพิจารณาและวัดจากสัดส่วนของประเด็นทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ศึกษา เป็นต้น
2. การวิเคราะห์ความน่าอ่านหรือความยากง่ายในการอ่าน อันเนื่องจากการเขียน (Readability) เป็นการพิจารณาและวัดแนวทางการกระตุ้นความสนใจให้กับผู้รับสื่อที่มีลักษณะง่ายต่อการทำความเข้าใจ และมีการตอกย้ำซ้ำทวนให้สามารถจดจำได้ง่าย
3. การวิเคราะห์ความหลากหลาย (Diversity) เป็นการพิจารณาและวัดจากสัดส่วนการนำเสนอมุมมองที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านและครอบคลุม

อย่างไรก็ตามเมื่อจะทำการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิเคราะห์พึงระมัดระวังใน 2 ประการ ดังนี้ (สุภางค์ จันทวานิช. 2547)

ประการแรก คือ เนื้อหาที่จะได้จากการวิเคราะห์เอกสารเป็นเนื้อหาตามที่มีอยู่ในเอกสาร ไม่ใช่เนื้อหาที่ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนด นอกจากเอกสารนั้นจะเป็นเอกสารที่ผู้วิจัยขอให้ผู้อื่นเขียนขึ้นตามความประสงค์ของตน

ประการที่สอง คือ คุณลักษณะเฉพาะที่ผู้วิจัยจะบรรยายหรือวิเคราะห์ ควรเป็นคุณลักษณะที่ได้ขึ้นมาจากเอกสารมากกว่าเป็นการบรรยาย หรือวิเคราะห์โดยมีกรอบแนวคิดทฤษฎีกำหนดไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้กรอบแนวคิดเป็นเพียงสิ่งที่นำมาช่วยในการสร้างข้อสรุปหรือโยงข้อมูลที่ดึงออกมาได้แล้วเท่านั้น มิเช่นนั้นการวิเคราะห์เนื้อหาจะไม่มีความเป็นภววิสัยและขาดความเป็นระบบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นเครื่องมือในการค้นหาคำตอบวัตถุประสงค์หลักของวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) และคัดเลือกไว้สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ เนื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นวิธีการวิจัยที่สามารถช่วยวิเคราะห์ตัวสาระ หรือข้อความที่ถูกสื่อได้เป็นอย่างดี

2.8 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ด้านเทคนิค

ในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะทำการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในรายการโทรทัศน์กับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศแล้ว ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ด้านเทคนิคประกอบด้วยว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งวัตถุประสงค์ที่

สำคัญของการประเมินรายการโทรทัศน์ด้านเทคนิคการผลิตเป็นไปเพื่อสำรวจความบกพร่องหรือข้อผิดพลาดในการผลิตรายการในตอนต่าง ๆ ทั้งนี้เกณฑ์ในการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ด้านเทคนิคประกอบด้วย (สุทิติ ขัตติยะ; และคนอื่นๆ. 2544: 26)

1. ความชัดเจนของเสียง
2. ความชัดเจนของภาพ
3. ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง
4. ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ
5. ความสมจริงของผู้แสดง
6. การจัดมุมกล้อง
7. ความเหมาะสมของฉาก

2.9 การเชื่อมโยงวรรณกรรม/สารสนเทศ (Information) ที่เกี่ยวข้อง

ด้วยสื่อการเรียนการสอนสามารถช่วยการเรียนการสอนของผู้สอนได้เป็นอย่างดี จากการที่ผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้มากขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ผู้สอนมีแหล่งวิทยาการที่เป็นเนื้อหาที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายในการสอน และช่วยให้ผู้สอนสามารถควบคุมพฤติกรรมการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกด้วย สื่อการเรียนการสอนจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบ เช่น การใช้ศูนย์การเรียน การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การสาธิต การแสดงนาฏการ เป็นต้น ตลอดจนช่วยให้ผู้สอนได้สอนตรงตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน และยังช่วยในการขยายเนื้อหาที่เรียนทำให้การสอนง่ายขึ้น รวมไปถึงช่วยประหยัดเวลาในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนมากขึ้น จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ถึงประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอน และทำให้เรามองเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการใช้สื่อในการช่วยพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กมล เวียสุวรรณ; และนิตยา เวียสุวรรณ. 2539)

สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีพันธกิจหลักคือจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปให้กับนิสิตระดับปริญญาตรี ซึ่งนิสิตต้องเรียนวิชาศึกษาทั่วไปทั้งหมด 30 หน่วยกิต มีจุดมุ่งหมายหลักคือให้ผู้เรียนได้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม สามารถคิดอย่างมีเหตุผล มีทักษะสื่อสาร มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทย และนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี ให้ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีปัญญาและความสามารถที่จะสร้างสรรค์ความรู้ มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ความจริง และสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ และให้ผู้เรียนรู้เท่าทันที่มาของความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ รวมทั้งการเข้าถึงความรู้ที่มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติ คน และสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และสุนทรียะในการดำรงชีวิต โดยในปีการศึกษา 2556 ได้เปิดรายวิชาศึกษาทั่วไปทั้งหมด 17 รายวิชา มีเนื้อหาครอบคลุมทั้งกลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี และกลุ่มวิชาศิลปศาสตร์

ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้จึงจัดหาสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ดีและมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรายวิชามาใช้ประกอบในการเรียนการสอนแต่ละหัวข้อเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในปีการศึกษาที่ผ่านมาได้มีการคัดเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนมาใช้หลายประเภทด้วยกัน เช่น ภาพยนตร์ สารคดี คลิปวีดิโอ

ฯลฯ และเพื่อให้การคัดเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทางสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้จึงได้มีการทำวิจัยเพื่อวิเคราะห์สื่อสาธารณะเพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปครั้งนี้ขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้สื่อประกอบการเรียนการสอนประเภทรายการโทรทัศน์ที่ดีและมีเนื้อหาที่มีความเหมาะสมมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นไป

2.10 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141)” ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) กับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141) ซึ่งหากมีความสอดคล้อง แสดงว่ารายการโทรทัศน์นั้นสามารถนำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141) ได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังคาดว่ารายการโทรทัศน์ที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะส่งผลทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของรายวิชาได้เป็นอย่างดี รวมไปถึง หากนิสิตมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อรายการโทรทัศน์ในทางที่ดี คือ ให้ความสนใจและชื่นชอบในรายการโทรทัศน์นั้นหรือกล่าวได้ว่ารายการโทรทัศน์นั้นสามารถดึงดูดใจผู้เรียนได้ก็จะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนได้ผลดียิ่งขึ้นตามไปด้วย ประกอบกับหากผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อหรือสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ เช่น ผู้สอนมีการให้ความรู้เพิ่มเติม มีการเปิดโอกาสให้มีการสอบถามหรืออภิปรายในประเด็นที่เกี่ยวข้อง มีการทำกิจกรรมเพิ่มเติม ฯลฯ ก็จะเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของรายวิชานั้น ๆ ทั้งนี้กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงในภาพประกอบ 2.3

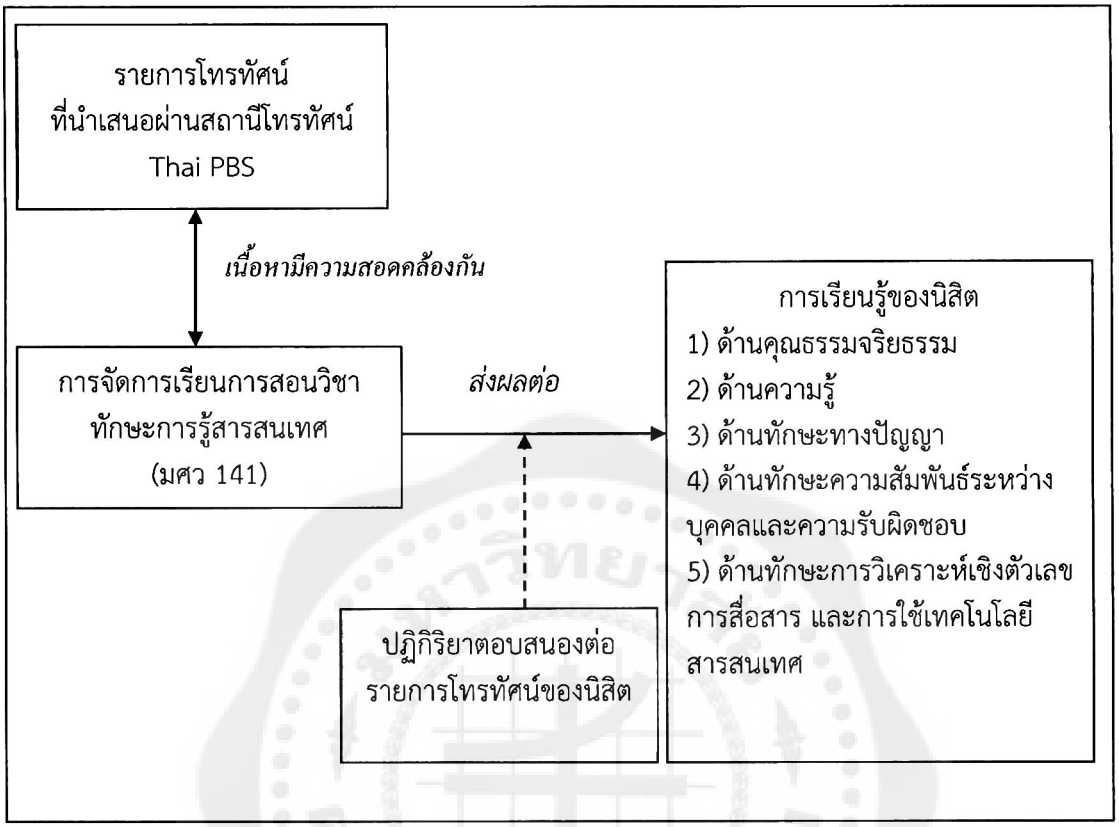

หมายเหตุ: ความหมายของสัญลักษณ์ที่แสดงในกรอบแนวคิดในการวิจัย

สัญลักษณ์ ⟷ หมายถึง ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ระหว่างกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141)

สัญลักษณ์ ⟶ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141) โดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามกรอบมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน

สัญลักษณ์ - -▶ หมายถึง ปฏิกิริยาตอบสนองต่อรายการโทรทัศน์ของนิสิตเป็นปัจจัยที่จะสนับสนุนให้การเรียนรู้ของนิสิตมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ภาพที่ 2.3 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141)" ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ

   ประชากรในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ

   1) รายการใจดีสู้สื่อ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2555 – มีนาคม 2556 ทั้งหมด 20 ตอน
   2) รายการประกาศภาวะฉุกคิด ที่ออกอากาศในช่วงเดือนตุลาคม 2555 – มีนาคม 2556 ทั้งหมด 26 ตอน
   3) รายการเสวนาเด็กห่าม ที่ออกอากาศในช่วงเดือนเมษายน 2555 – กันยายน 2555 ทั้งหมด 27 ตอน
   4) รายการศิลป์สโมสร ที่ออกอากาศในช่วงมกราคม 2555 – พฤษภาคม 2556 ทั้งหมด 317 ตอน

   กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ

   1) รายการใจดีสู้สื่อ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2555 – มีนาคม 2556 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศทั้งหมด 5 ตอน
   2) รายการประกาศภาวะฉุกคิด ที่ออกอากาศในช่วงเดือนตุลาคม 2555 – มีนาคม 2556 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศทั้งหมด 2 ตอน
   3) รายการเสวนาเด็กห่าม ที่ออกอากาศในช่วงเดือนเมษายน 2555 – กันยายน 2555 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศทั้งหมด 3 ตอน
   4) รายการศิลป์สโมสร ที่ออกอากาศในช่วงมกราคม 2555 – พฤษภาคม 2556 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศทั้งหมด 2 ตอน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 2 คือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ ในปีการศึกษา 2556 ที่ได้นำรายการ ซึ่งได้คัดเลือกไว้มาใช้ในการเรียนการสอนทั้งหมด 4 คน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ

   ประชากรในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ทั้งหมด 2,332 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ทั้งหมดจำนวน 400 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

ลำดับ	รายการ	ชื่อตอน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	ประกาศภาวะฉุกคิด	ก๊อปปี้ไรท์ก๊อปปี้เลฟ	100
2	เสวนาเด็กห่าม	วัยรุ่น วุ่นเทค! (เทคโนโลยี)	100
3	ใจดีสู้สื่อ	ข่าวเท็จจริงแค่ไหน	100
4	ศิลป์สโมสร	รู้เรื่องแฮกเว็บไซต์	100
		รวม	**400**

3.2เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ชุด ตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ชุด ตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดและแบบเลือกตอบหลายตัวเลือก (ภาคผนวก ก)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 2 คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ (ภาคผนวก ข)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (ภาคผนวก ค)

3.3การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ทำการการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 3 ชุด ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการโครงการวิจัย

3.4 การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านสถานีโทรทัศน์ช่อง Thai PBS ซึ่งคณะผู้วิจัยเลือก โดยมีกรอบในการวิเคราะห์ คือ วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี
2. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 – 3 ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย และคัดเลือกไว้สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141) ซึ่งในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยมีขั้นตอนของการวิเคราะห์ดังนี้

   ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบในการวิเคราะห์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้พิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และจุดมุ่งหมายของรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

   ขั้นตอนที่ 2 นำจุดมุ่งหมายของรายวิชามากำหนดรหัส (Code) และให้ความหมายของรหัสให้ละเอียดที่สุด เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างรหัสที่กำหนดไว้กับเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ในรายการต่อไป

   ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์รายการโทรทัศน์ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

   3.1 คัดเลือกรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

   3.2 นำรายการโทรทัศน์ที่คณะผู้วิจัยพิจารณาแล้วว่ามีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ มาดูรายการโทรทัศน์ทีละรายการพร้อมทั้งพิจารณาว่ารายการโทรทัศน์นั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับรหัส (Code) ที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 2 หรือไม่อย่างไร โดยในขั้นตอนนี้มีการพิจารณาร่วมกันระหว่างนักวิจัยมากกว่า 1 ท่าน เพื่อร่วมกันพิจารณาและลงความเห็นว่ารายการโทรทัศน์นั้นๆ มีเนื้อหาสอดคล้องกับรหัสที่กำหนดไว้

   ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาว่าเนื้อหาที่ได้รับจากการชมรายการโทรทัศน์นั้นจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านใด จากมาตรฐานการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรีทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข

   ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการวิจัย

2. ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ที่คัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ
3. คัดเลือกตอนที่เหมาะสมจากรายการโทรทัศน์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อต่างๆ (คณะผู้วิจัยได้ร่วมกับอาจารย์ผู้สอนคัดเลือกตอนที่เหมาะสมจากรายการที่ได้คัดเลือกไว้ในข้างต้น รายการละ 1 ตอน) และศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ “วิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) และคัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141)”

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

4.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสที่มีเนื้อหาของรายการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141) ทำการวิเคราะห์ทั้งหมด 4 รายการ คือรายการประกาศภาวะฉุกคิด รายการใจดีสู้สื่อ รายการศิลป์สโมสร และรายการเสวนาเด็กห่าม รายการดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.1 สรุปรายละเอียดและประเภทของรายการที่นำมาวิเคราะห์

ลำดับที่	รายการ	รายละเอียดของรายการ	ประเภทรายการ	จำนวนที่ทำการวิเคราะห์ (ตอน)
1	ประกาศภาวะฉุกคิด	รายการที่จะสะกิดให้ผู้ชมฉุกคิดว่า เราต้องดูแลตัวเอง มีสติไม่ยอมให้ตัวเองถูกหลอก กับเรื่องราวสนุกปนเศร้า ตลกตกเก้าอี้หรือข่มขืนจนขำ ผจญภัยไปพร้อมๆ กันกับผู้บริโภคยุคใหม่ ที่คิดก่อนซื้อและอ่านก่อนใช้ เพราะสมอง	สารประโยชน์	26

ลำดับที่	รายการ	รายละเอียดของรายการ	ประเภทรายการ	จำนวนที่ทำการวิเคราะห์ (ตอน)
2	ใจดีสู้สื่อ	ไม่ได้มีไว้คั่นหู รายการที่นำเสนอเรื่องราวต่างๆ เพื่อกระตุกความคิด ทำความเข้าใจเรื่องสื่อ	สารประโยชน์	20
3	ศิลป์สโมสร	นำเสนอเรื่องราวศิลปวัฒนธรรมธรรมบันเทิงในหลากหลายแง่มุมที่จะนำคุณเข้าสู่โลกของศิลปะในแบบที่แตกต่าง	สาระบันเทิง	317
4	เสวนาเด็กห่าม	วาไรตี้ทอล์คของวัยรุ่นยุคใหม่ ที่จะถกประเด็นสังคมกันแบบห่ามได้ใจ ทั้งยังอัดแน่นสาระไว้ในสไตล์วัยรุ่น เป็นรายการเสวนาพูดคุยแบบห่ามๆของเด็กธรรมดาที่ไม่ธรรมดาในประเด็นที่น่าสนใจของสังคมในทุกมิติ เพราะพวกเขาคือเหล่าเด็กวัยรุ่นนักข้องใจผู้มีคำถามมากมายต่อสิ่งต่างๆ รอบตัว และที่สำคัญคือพวกเขาอยากสะกิดโลก แม้ผู้ใหญ่หลายคนมองว่าความคิดของพวกเขาอาจไม่แข็งแรงนักเนื่องจากยังเป็นเด็กที่ต้องเรียนรู้อะไรมากมายบนโลกใบนี้ บางครั้งอาจไม่ตกผลึกทางความคิดอย่างสมบูรณ์ แต่สิ่ง	สารประโยชน์	27

ลำดับที่	รายการ	รายละเอียดของรายการ	ประเภทรายการ	จำนวนที่ทำการวิเคราะห์ (ตอน)
		เหล่านี้กลับมีคุณค่า เพราะนอกจากเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มวัยรุ่นแล้ว ยังเป็นการสะท้อนมุมมองของพวกเขาที่บรรดาผู้ใหญ่ต้องสะกิดใจทบทวนและคิดตาม		

จากตาราง 4.1 แสดงให้เห็นว่ารายการประกาศภาวะฉุกคิดเป็นรายการประเภทสารประโยชน์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสะกิดให้ผู้ชมฉุกคิดว่า เราต้องดูแลตัวเอง มีสติ ไม่ยอมให้ตัวเองถูกหลอก กับเรื่องราวสนุกปนเศร้า ตลกตกเก้าอี้หรือข่มขืนจนขำ ผจญภัยไปพร้อมๆ กันกับผู้บริโภคยุคใหม่ ที่คิดก่อนซื้อและอ่านก่อนใช้ เพราะสมองไม่ได้มีไว้คั่นหู มีการนำมาวิเคราะห์ทั้งหมดจำนวน 25 ตอน

รายการใจดีสู้สื่อเป็นรายการประเภทสารประโยชน์ ที่มีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอเรื่องราวต่างๆ เพื่อกระตุกความคิด ทำความเข้าใจเรื่องสื่อ มีการนำมาวิเคราะห์ทั้งหมดจำนวน 20 ตอน

รายการศิลป์สโมสรเป็นรายการประเภทสาระบันเทิง ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอเรื่องราวศิลปวัฒนธรรมธรรมบันเทิงในหลากหลายแง่มุมที่จะนำคุณเข้าสู่โลกของศิลปะในแบบที่แตกต่าง มีการนำมาวิเคราะห์ทั้งหมดจำนวน 317 ตอน

และรายการเสวนาเด็กห่ามเป็นรายการประเภทสาระบันเทิง ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอวาไรตี้ทอล์คของวัยรุ่นยุคใหม่ ที่จะถกประเด็นสังคมกันแบบห่ามได้ใจ ทั้งยังอัดแน่นสาระไว้ในสไตล์วัยรุ่น เป็นรายการเสวนาพูดคุยแบบห่ามๆของเด็กธรรมดาที่ไม่ธรรมดาในประเด็นที่น่าสนใจของสังคมในทุกมิติ เพราะพวกเขาคือเหล่าเด็กวัยรุ่นนักข้องใจผู้มีคำถามมากมายต่อสิ่งต่างๆรอบตัว และที่สำคัญคือพวกเขาอยากสะกิดโลก แม้ผู้ใหญ่หลายคนมองว่าความคิดของพวกเขาอาจไม่แข็งแรงนัก เนื่องจากยังเป็นเด็กที่ต้องเรียนรู้อะไรมากมายบนโลกใบนี้ บางครั้งอาจไม่ตกผลึกทางความคิดอย่างสมบูรณ์ แต่สิ่งเหล่านี้กลับมีคุณค่า เพราะนอกจากเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มวัยรุ่นแล้ว ยังเป็นการสะท้อนมุมมองของพวกเขาที่บรรดาผู้ใหญ่ต้องสะกิดใจทบทวนและคิดตาม มีการนำมาวิเคราะห์ทั้งหมดจำนวน 27 ตอน

ในลำดับต่อไปคณะผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส โดยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อคือ 1.1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหารายการโทรทัศน์กับจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ และ 1.2 ผลการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากรายการโทรทัศน์ตามจุดมุ่งหมายรายวิชาและกรอบมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหารายการโทรทัศน์กับจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

ตารางที่ 4.2 จำนวน และร้อยละของรายการโทรทัศน์ที่สอดคล้องกับรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

ลำดับที่	รายการ	จำนวนตอนทั้งหมด	สอดคล้องกับรายวิชา	
			จำนวน (ตอน)	ร้อยละ
1	ประกาศภาวะฉุกคิด	26	2	7.69
2	ใจดีสู้สื่อ	20	5	25.00
3	ศิลป์สโมสร	317	2	.63
4	เสวนาเด็กห่าม	27	3	11.11
รวม		**390**	**12**	**3.07**

ตาราง 4.2 แสดงให้เห็นว่ารายการประกาศภาวะฉุกคิดมีจำนวนทั้งสิ้น 26 ตอน สอดคล้องกับรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ จำนวน 2 ตอน (ร้อยละ 7.69) รายการใจดีสู้สื่อมีจำนวนทั้งสิ้น 20 ตอน สอดคล้องกับรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ จำนวน 5 ตอน (ร้อยละ 25.00) รายการศิลป์สโมสรมีจำนวนทั้งสิ้น 317 ตอน สอดคล้องกับรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ จำนวน 2 ตอน (ร้อยละ .63) รายการเสวนาเด็กห่ามมีจำนวนทั้งสิ้น 27 ตอน สอดคล้องกับรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ จำนวน 3 ตอน (ร้อยละ 11.11)

ตารางที่ 4.3 จำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน รายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

วัตถุประสงค์ของรายวิชา มศว 141	จำนวน (ตอน)	ร้อยละ
ข้อที่ 1 เพื่อให้นิสิตมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ ในยุคสังคมสารสนเทศ	1	8.33
ข้อที่ 2 เพื่อให้นิสิตมีทักษะขั้นพื้นฐานในการใช้งานและรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวัน	5	41.67
ข้อที่ 3 เพื่อให้นิสิตรู้จักแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ วิธีการค้นหา การประเมิน และนำสารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยเห็นคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อตนเองและสังคม	8	66.67
ข้อที่ 4 เพื่อให้สามารถนำเสนอสารสนเทศด้วยวิธีการและรูปแบบที่ถูกต้องได้อย่างเหมาะสม	-	-
ข้อที่ 5 เพื่อให้นิสิตตระหนักถึงจรรยาบรรณในการใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ	4	33.33

จากตาราง 4.3 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหารายการโทรทัศน์ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ ข้อที่ 3 เพื่อให้นิสิตรู้จักแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ วิธีการค้นหา การประเมินและนำสารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยเห็นคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อตนเองและสังคม มากที่สุด จำนวน 8 ตอน (ร้อยละ 66.67) รองลงมาคือข้อที่ 2 เพื่อให้นิสิตมีทักษะขั้นพื้นฐานในการใช้งานและรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวัน จำนวน 5 ตอน (ร้อยละ 41.67) ข้อที่ 5 เพื่อให้นิสิตตระหนักถึงจรรยาบรรณในการใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 4 ตอน (ร้อยละ 33.33) และข้อที่ 1 เพื่อให้นิสิตมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ ในยุคสังคมสารสนเทศ จำนวน 1 ตอน (ร้อยละ 8.33) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่สอดคล้องกับหัวข้อที่เรียนของรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว141) (n=12 ตอน)

หัวข้อที่เรียนของรายวิชา มศว 141	จำนวน (ตอน)	ร้อยละ
ข้อที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ	4	33.33
ข้อที่ 2 ความสำคัญของ ICT ต่อการรู้สารสนเทศ	1	8.33
ข้อที่ 3 การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล	1	8.33
ข้อที่ 4 การใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน เช่น MS Office, Google Doc, Sky Drive เป็นต้น	-	-
ข้อที่ 5 การประเมินสารสนเทศ	6	50.00
ข้อที่ 6 แหล่งสารสนเทศและการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ (โปรแกรมค้นหา, ฐานข้อมูลออนไลน์)	-	-
ข้อที่ 7 การนำเสนอโครงงาน และประเมินด้วยกระบวนการสะท้อนความคิด	-	-
ข้อที่ 8 จริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ	4	33.33
ข้อที่ 9 การเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรม	-	-

ตาราง 4.4 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหารายการโทรทัศน์มีความสอดคล้องกับหัวข้อที่เรียนในรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ โดยพบว่ามีความสอดคล้องกับข้อที่ 5 เรื่องการประเมินสารสนเทศ มากที่สุด จำนวน 6 ตอน (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือข้อที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ จำนวน 4 ตอน (ร้อยละ 33.33) และข้อที่ 8 จริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ จำนวน 4 ตอน (ร้อยละ 33.33) ตามลำดับ

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากรายการโทรทัศน์ตามกรอบมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.5 จำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่คาดว่าจะเกิดการเรียนรู้ จำแนกตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 3 ด้าน (n = 12 ตอน)

กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี	จำนวน (ตอน)	ร้อยละ
ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)	9	75.00
ด้านจิตพิสัย (Affective Domain)	6	50.00
ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)	-	-

จากตาราง 4.5 แสดงว่าเนื้อหารายการโทรทัศน์สามารถนำไปพัฒนาผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรีได้ 2 ด้าน โดยพบว่าจะสามารถนำมาใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ได้มากที่สุด จำนวน 9 ตอน (ร้อยละ 75.00) รองลงมาคือด้านด้านจิตพิสัย (Affective Domain) จำนวน 6 ตอน (ร้อยละ 50.00) ให้กับนิสิตปริญญาตรีได้

ตารางที่ 4.6 จำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่คาดว่าจะเกิดการเรียนรู้ จำแนกตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (มคอ.) 5 ด้าน (n = 12 ตอน)

กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (มคอ.)	จำนวน (ตอน)	ร้อยละ
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	7	58.33
ด้านความรู้	5	41.67
ด้านทักษะทางปัญญา	1	8.33
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	-	-
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1	8.33

ตาราง 4.6 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหารายการโทรทัศน์สามารถนำมาใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของรายวิชาและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ (มคอ.) ได้ โดยคาดว่าสามารถนำมาพัฒนาผลการเรียนรู้ (มคอ.) ได้ 4 ด้าน โดยสามารถนำมาพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม มากที่สุด จำนวน 7 ตอน (ร้อยละ 58.33) รองลงมาคือ ด้านความรู้ จำนวน 5 ตอน (ร้อยละ 41.67) และด้านทักษะทางปัญญากับด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เท่ากันคือ จำนวน 1 ตอน (ร้อยละ 8.33) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 สรุปความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์กับหัวข้อที่เรียนในรายวิชาผลการเรียนรู้ 3 ด้าน และกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน

หมายเหตุ: หัวข้อในการวิเคราะห์ความสอดคล้องแสดงรายละเอียดดังข้างล่างนี้

หัวข้อที่เรียนในรายวิชา	ข้อที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ
	ข้อที่ 2 ความสำคัญของ ICT ต่อการรู้สารสนเทศ
	ข้อที่ 3 การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล
	ข้อที่ 4 การใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน เช่น MS Office, Google Doc, Sky Drive เป็นต้น
	ข้อที่ 5 การประเมินสารสนเทศ
	ข้อที่ 6 แหล่งสารสนเทศและการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ (โปรแกรมค้นหา ฐานข้อมูลออนไลน์)
	ข้อที่ 7 การนำเสนอโครงงาน และประเมินด้วยกระบวนการสะท้อนความคิด
	ข้อที่ 8 จริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ
	ข้อที่ 9 การเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรม
การเรียนรู้ 3 ด้าน	ข้อที่ 1 กลุ่มพุทธิพิสัย(Cognitive Domain) ด้านสมองหรือความนึกคิด
	ข้อที่ 2 กลุ่มจิตพิสัย(Affective Domain) ด้านจิตใจหรือความรู้สึก (Affective Domain)
	ข้อที่ 3 กลุ่มทักษะพิสัย(Psychomotor Domain) ด้านการปฏิบัติหรือการเคลื่อนไหว
กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน	ข้อที่ 1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม
	ข้อที่ 2 ด้านความรู้
	ข้อที่ 3 ด้านทักษะทางปัญญา
	ข้อที่ 4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
	ข้อที่ 5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ลำดับ	ชื่อตอนโทรทัศน์	ความสอดคล้อง			พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
		หัวข้อที่เรียนในรายวิชา	ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน	ผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี	
1	Social Media	2, 5, 8	1,2	1, 2, 3	- การนำเสนอถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Face book ในการทำธุรกิจต่างๆ - การนำเสนอถึงการค้าขาย Online โดยบางสินค้าที่เอาขายรูปที่ลงประกาศอาจจะ ไม่ใช่ของจริงแต่เอามาแต่งให้สวยงามน่าซื้อเข้าข่ายหมิ่นจริยธรรมในการค้าขาย - การนำเสนอวิธีการใช้สื่อ social network ในการค้าทางอ้อมกับเช่นธุรกิจเกี่ยวกับศิลปินดารา ก็มีการให้ศิลปินดาราเล่นface book เพื่อเอาไว้สำรวจความนิยมและเช็คว่าศิลปินคนไหนขายได้ ก็จะทุ่มกับคนนั้นมากกว่า - นำเสนอวิธีการที่บางคนใช้ social ไว้รับจ้างปั่นกระแส หนัง ละคร สถานที่เที่ยวต่างๆ ทำให้ดูว่าน่าดู น่าเที่ยว มีการโปรยคำให้น่าสนใจ - การนำเสนอถึงการใช้สื่อ social ในการสร้างสรรค์สังคม เช่น เหตุการณ์น้ำท่วมที่ผ่านมา - การนำเสนอถึงประโยชน์ของ social network ที่ดีมากๆคือการเชื่อมโยงผู้คนให้มาเจอกันได้ไม่ว่าจะอยู่ห่างไกลกันเท่าไร - การนำเสนอพฤติกรรมการใช้ social ให้เป็นข้อคิดว่า Internet

ลำดับ	ชื่อตอนโทรทัศน์	ความสอดคล้อง หัวข้อที่เรียนในรายวิชา	ความสอดคล้อง ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน	ความสอดคล้อง ผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี	พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
					ทำคนไกลให้มาเป็นคนใกล้ ถ้าใช้มากเกินไปคนใกล้ตัวอาจรู้สึกไม่ดีได้ ดังนั้นต้องดูแลคนใกล้ตัวด้วย - การนำเสนอข้อคิดให้กับสังคมในปัจจุบันในการใช้ social ที่มีทั้งข้อดีและข้อเสียก่อนที่จะโพสต์ share อะไรต่างๆก็ควรที่จะคิดก่อนสักนิด เพราะอาจทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนจากการกระทำของเรา เพราะในวันนึงมันอาจจะกลับมาทิ่มแทงได้
2	ข่าว..จริงเท็จแค่ไหน	5	1	1	- การนำเสนอถึงวิธีการค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อมานำเสนอเป็นข่าว - การนำเสนอถึงเทคนิคในการนำเสนอข่าวโดยอาจมีการโฆษณาแอบแฝงในการนำเสนอข่าว
3	รู้เท่าทันการ์ตูน และข่าวจริงเท็จแค่ไหน	5	1	2,3	- วิธีการกระบวนการทำการ์ตูน เพื่อมานำเสนอเป็นการ์ตูนให้ได้ดูได้อ่านกัน - วิธีการรู้เท่าทันการ์ตูนว่าการ์ตูนเป็นสื่อสารมวลชนประเภทหนึ่งเพราะเข้าถึงคนหมู่มาก มีเรื่องราวไม่ต่างกับละครโทรทัศน์และพฤติกรรมในการ์ตูนที่มีบทบาทต่อทั้งเด็กและคนโต - เทคนิคในการทำการ์ตูน ให้ตอบสนองจินตนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี โดยในการทำการ์ตูนเน้นให้การ์ตูนมีความสามารถ

ลำดับ	ชื่อตอนโทรทัศน์	ความสอดคล้อง หัวข้อที่เรียนในรายวิชา	ความสอดคล้อง ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน	ความสอดคล้อง ผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี	พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
					พิเศษ เช่น สัตว์พูดได้ คนเหาะได้ บินได้ - แหล่งที่มาของข่าววิธีการค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อมานำเสนอเป็นข่าว - เทคนิคในการนำเสนอข่าวโดยอาจมีการโฆษณาแอบแฝงประกอบฉากในการนำเสนอข่าว ในบางรายการมีการเอาของไปวางแล้วพูดเชิญชวนให้เชื่อ
4	สื่อ Internet กับเด็ก เรื่องเล็กที่น่าสนใจ	3,5	1	1,3	- เสนอข้อเท็จจริงจากต่างประเทศในเรื่องของเด็กที่ใช้ Internet โดย 1 ใน 5 ของเด็กที่เล่น chat room ถูกชวนมีเพศสัมพันธ์ และ 9 ใน 10 ของเด็กอายุ 9-16 ปีเคยดูสื่อลามกโดยใน Internet อาจมีการใช้ชื่อที่ดูไม่เป็นพิษเป็นภัย เช่น Disney - เสนอเทคนิคให้พ่อแม่รู้เท่าทันสื่อInternet โดยการให้พ่อแม่เรียนรู้เรื่องการใช้ Internet
5	หวยและดวงชะตา	5	1	3,5	- การนำเสนอตัวอย่างพฤติกรรมของคนที่ชอบซื้อหวยและดูดวง - การนำเสนอกลยุทธ์ปัจจุบันที่ใช้สื่อทุกช่องทางในการนำเสนอเรื่องหวยและดวงในปัจจุบัน โดยสื่อทั้งในเรื่องหวยและ การดูดวงอาจเป็นช่องทางให้ผู้ที่ไม่ประสงค์ดีเข้ามาได้ง่าย - การนำเสนอถึงเทคนิคของหมอ

ลำดับ	ชื่อตอนโทรทัศน์	ความสอดคล้อง: หัวข้อที่เรียนในรายวิชา	ความสอดคล้อง: ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน	ความสอดคล้อง: ผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี	พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
					ดูทาง โทรศัพท์ โดยมีการพูดถ่วงเวลาทำให้เสียเงิน - การนำเสนอถึงเทคนิคในการหาจุดขายของหมอดูในปัจจุบัน โดยมีการตั้งประเด็นและเนื้อหาที่กุขึ้นมาดูน่าใจ ทำให้คนเชื่อ แล้วทำให้สื่อสนใจเอาไปตีต่อ ทำให้หมอดูคนนั้นดังคือการใช้สื่อเป็นเครื่องมือ "ทำให้คนดูจำได้ = ประสบความสำเร็จ" - การนำเสนอถึงเทคนิคและพฤติกรรมของหมอดูในปัจจุบัน โดยอาจมีการขายวัตถุมงคลแอบแฝงในการดูดวง - การนำเสนอรูปแบบของหวยที่หวยเป็นเพียงเรื่องของตัวเลขสถิติ ความน่าจะเป็นที่เอื้อให้เกิดเป็นเกณฑ์การพนันขึ้นมา
6	Cyber bully เกรียนคีย์บอร์ด	1,8	1,2	1,3,2	- การนำเสนอถึงลักษณะของเกรียนคีย์บอร์ดที่ไม่ใช่แค่แสดงมารยาทที่น่ารังเกียจโดยทั่วไป แต่มีการคิดไปสู่การเจาะจงทำร้าย ข่มขู่ คุกคาม และหวังผลกับอีกคนหนึ่งโดยตรง - การนำเสนอถึงในยุคปัจจุบันที่อินเทอร์เน็ตเข้าถึงได้ทั่วไปตามโรงเรียน ทำให้ปัญหาการถูกรังแกในโลกเสมือนทำให้เด็กบางคนหนีการไปโรงเรียน หรือรู้สึกคิดฆ่าตัวตาย - การนำเสนอถึงจุดมุ่งหมายหลัก

ลำดับ	ชื่อตอนโทรทัศน์	ความสอดคล้อง: หัวข้อที่เรียนในรายวิชา	ความสอดคล้อง: ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน	ความสอดคล้อง: ผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี	พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
					ของการเป็นเกรียนคีย์บอร์ด - การนำเสนอถึงสถานการณ์เวลาที่คนเราอยู่ในโลกอินเตอร์เน็ตความตระหนักในสถานภาพของตัวเองจะลดลง ทำให้มีโอกาสที่จะทำตัวก้าวร้าวใช้ถ้อยคำรุนแรงมากขึ้น - การนำเสนอข้อมูลวิธีการรับมือกับเกรียนคีย์บอร์ด โดยมีการแฝงข้อคิดว่าด้วย "เกรียนย่อมระงับด้วยความไม่จองเกรียน" - การนำเสนอเกี่ยวกับด้านกฎหมายในประเทศไทยสำหรับพวกเกรียนคีย์บอร์ด
7	ก็อปปี้ไรท์ ก็อปปี้เลฟ	8	2	1	- การที่ผู้ดำเนินรายการแสดงพฤติกรรมไม่เห็นด้วยกับผู้ที่ทำการละเมิดลิขสิทธิ์ผลงานของผู้อื่น - การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร เป็นต้นรวมทั้งมีการให้ข้อคิด และแง่คิดทางด้านจริยธรรม
8	Media @Young พลังสื่อเยาวชน	5	1	3,2	- การนำเสนอเกี่ยวกับสื่อปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากและผู้ได้รับผลกระทบจากสื่อไม่แค่ผู้ใหญ่แต่รวมถึงเยาวชนด้วยมีการนำเสนอผ่านทางบทเพลง - การนำเสนอเกี่ยวกับสื่อปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากและผู้ได้รับผลกระทบจากสื่อไม่

ลำดับ	ชื่อตอนโทรทัศน์	ความสอดคล้อง หัวข้อที่เรียนในรายวิชา	ความสอดคล้อง ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน	ความสอดคล้อง ผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี	พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
					แค่ผู้ใหญ่แต่รวมถึงเยาวชนด้วยมีการนำเสนอผ่านทางบทเพลง - การนำเสนอให้เห็นถึงตัวอย่างของเยาวชนรุ่นใหม่ในการใช้เทคโนโลยีสร้างสรรค์เสียงดนตรีจากการใช้ Tablet
9	รู้เรื่อง Hack เว็บไซต์	8	2	1,3	- สามารถยกตัวอย่างการ Hack - สามารถบอกผลเสียของการ Hack พร้อมทั้งสามารถป้องกันตนเองจากการถูก Hack ข้อมูลได้ - รู้เท่าทันและสามารถคิดวิเคราะห์ไม่หลงเชื่อสื่อและไม่ทำตามอย่าง
10	Face book ไร้จิตใจ	1	2	1,3	- การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของสังคม Face book - การนำเสนอถึงพฤติกรรมสำหรับคนที่เป็นโรคเสพติดการเล่น Face book (Addiction Disorder) - นำเสนอถึงการที่คนเอาเทคโนโลยีที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกไปใช้ผิดวิธี เพราะคนสมัยนี้ "คนใช้แค่หัวนิ้ว ไม่ใช่หัวคิด" คือไม่ว่าอะไรก็คลิกหาอย่างเดียว ควรคิดก่อนที่จะคลิก
11	โฆษณาชวน (อย่ามา) เชื่อ !!	1	1,2	2,3	- การนำเสนอถึงสื่อโฆษณาที่คนในปัจจุบันดูโฆษณาแล้วซื้อโดยของชิ้นนั้นไม่จำเป็นซึ่งเป็นอิทธิพลมาจากโฆษณา - การนำเสนอถึงกระบวนการในการทำสื่อโฆษณา

ลำดับ	ชื่อตอนโทรทัศน์	ความสอดคล้อง			พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
		หัวข้อที่เรียนในรายวิชา	ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน	ผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี	
					- การนำเสนอถึงความรู้สึกของคนที่ดูโฆษณาแล้วเชื่อว่าถ้าใช้แล้วจะเป็นตามนั้น แต่บางครั้งของที่ซื้อมาแล้วไม่เป็นอย่างที่โฆษณาการนำเสนอถึงเหตุผลของคนที่ซื้อสินค้าหรือไม่ซื้อขึ้นอยู่กับตัวสินค้า ครั้งแรกอาจเพราะโฆษณา แต่ถ้าครั้งที่ 2-3 จะเป็นเพราะความชอบสินค้าตัวนั้น โฆษณาไม่ได้ทำให้เราซื้อได้ตลอด - การนำเสนอเกี่ยวกับค่านิยมที่ผิดๆของโฆษณาทำให้คนรู้สึกนึกคิดไปเอง ตัวอย่างโฆษณาคนอ้วนต้องผอมทำให้คนรู้สึกว่าต้องผอมให้ได้ - การนำเสนอเกี่ยวกับค่านิยมที่ผิดๆของโฆษณาทำให้คนรู้สึกนึกคิดไปเอง ตัวอย่างโฆษณาคนอ้วนต้องผอมทำให้คนรู้สึกว่าต้องผอมให้ได้ - นำเสนอในเรื่องกฎหมายและจรรยาบรรณทางโฆษณาที่โฆษณามักมองแต่กฎหมายว่าจะวัดได้มากกว่า ออกแบบมาไม่ผิดกฎหมายก็พอแล้ว แต่มองจรรยาบรรณอยู่ในตำราถ้าทำตามจรรยาบรรณแล้วคนไม่ซื้อโฆษณาก็ตกงาน - การนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับโฆษณาว่าโฆษณาเป็นความคิดสร้างสรรค์ บางครั้งการโฆษณา

ลำดับ	ชื่อตอนโทรทัศน์	ความสอดคล้อง			พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
		หัวข้อที่เรียนในรายวิชา	ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน	ผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี	
					ทิ้งช่องว่างไว้คนเรามักจะคิดไปเองแล้วเติมเต็มให้มันสมบูรณ์เองจริงๆแล้วมันไม่มีสินค้าตัวนั้น
12	วัยรุ่นวุ่นเทค! (เทคโนโลยี)	1	1	3	- นำเสนอตัวอย่างใกล้ตัวโดยใช้ข้อมูลเชิงตัวเลขมาช่วยในการพิจารณา - นำเสนอเหตุผลต่างๆ ซึ่งให้แนวคิดในการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับชีวิตประจำวัน

4.2ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการประกาศภาวะฉุกคิด (n = 2 ตอน)

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1.ความชัดเจนของเสียง	5.00	.00	มากที่สุด
2.ความชัดเจนของภาพ	4.50	.70	มาก
3.ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง	4.50	.70	มาก
4.ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ	3.50	.70	ปานกลาง
5.ความสมจริงของผู้แสดง	3.00	1.41	ปานกลาง
6.การจัดมุมกล้อง	3.50	.70	ปานกลาง
7.ความเหมาะสมของฉาก	3.00	.00	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	**3.85**	**.00**	**มาก**

จากตาราง 4.8 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการประกาศภาวะฉุกคิด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการประกาศภาวะฉุกคิด ด้านความชัดเจนของเสียงอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความชัดเจนของภาพและด้านความชัดเจนของเสียงอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการใจดีสู้สื่อ (n = 5 ตอน)

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1.ความชัดเจนของเสียง	5.00	.00	มากที่สุด
2.ความชัดเจนของภาพ	5.00	.00	มากที่สุด
3.ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง	5.00	.00	มากที่สุด
4.ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ	4.20	.45	มาก
5.ความสมจริงของผู้แสดง	4.00	.71	มาก
6.การจัดมุมกล้อง	4.00	.71	มาก
7.ความเหมาะสมของฉาก	3.80	.84	มาก
รวมเฉลี่ย	**4.43**	**.36**	**มาก**

จากตาราง 4.9 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการใจดีสู้สื่อในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการใจดีสู้สื่อ ด้านความชัดเจนของเสียง ด้านความชัดเจนของภาพ และด้านสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียงอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการศิลป์สโมสร (n = 2 ตอน)

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1.ความชัดเจนของเสียง	4.50	.70	มากที่สุด
2.ความชัดเจนของภาพ	5.00	.00	มากที่สุด
3.ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง	4.50	.70	มากที่สุด
4.ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ	5.00	.00	มากที่สุด
5.ความสมจริงของผู้แสดง	4.50	.70	มากที่สุด
6.การจัดมุมกล้อง	5.00	.00	มากที่สุด
7.ความเหมาะสมของฉาก	4.50	.70	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	**4.71**	**.40**	**มากที่สุด**

จากตาราง 4.10 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการศิลป์สโมสร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการศิลป์สโมสรอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่าม (n = 3 ตอน)

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1.ความชัดเจนของเสียง	4.80	.70	มากที่สุด
2.ความชัดเจนของภาพ	5.00	.00	มากที่สุด
3.ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง	4.50	.70	มากที่สุด
4.ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ	5.00	.00	มากที่สุด
5.ความสมจริงของผู้แสดง	4.30	.20	มาก
6.การจัดมุมกล้อง	4.40	.30	มาก
7.ความเหมาะสมของฉาก	4.50	.60	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	**4.64**	**.36**	**มากที่สุด**

จากตาราง 4.11 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่ามในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อความชัดเจนของภาพ และความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการมากที่สุด

4.3 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการประกาศภาวะฉุกคิด ตอน ก๊อปปี้ไรท์ก๊อปปี้เลฟ

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการประกาศภาวะฉุกคิด ตอนก๊อปปี้ไรท์ก๊อปปี้เลฟ (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)

ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
รายการประกาศภาวะฉุกคิด ตอนก๊อปปี้ไรท์ก๊อปปี้เลฟ	4.07	1.47	มาก

จากตาราง 4.12 แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความเข้าใจต่อเนื้อหาของรายการประกาศภาวะฉุกคิด ตอนก๊อปปี้ไรท์ก๊อปปี้เลฟอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07)

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการเสวนาเด็กห่าม ตอนวัยรุ่น วุ่นเทค! (เทคโนโลยี)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการเสวนาเด็กห่าม ตอนวัยรุ่น วุ่นเทค! (เทคโนโลยี) (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)

ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
รายการเสวนาเด็กห่าม ตอนวัยรุ่น วุ่นเทค! (เทคโนโลยี)	4.76	.99	มากที่สุด

จากตาราง 4.13 แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความเข้าใจต่อเนื้อหาของรายการเสวนาเด็กห่าม ตอนวัยรุ่น วุ่นเทค! (เทคโนโลยี) อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76)

4.3.3 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการใจดีสู้สื่อ ตอนข่าวเท็จจริงแค่ไหน

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการใจดีสู้สื่อ ตอนข่าวเท็จจริงแค่ไหน (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)

ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
รายการใจดีสู้สื่อ ตอนข่าวเท็จจริงแค่ไหน	4.17	1.34	มาก

จากตาราง 4.14 แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความเข้าใจต่อเนื้อหาของรายการใจดีสู้สื่อ ตอนข่าวเท็จจริงแค่ไหนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17)

4.3.4 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการศิลป์สโมสร ตอนรู้เรื่องแฮกเว็บไซต์

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการศิลป์สโมสร ตอนรู้เรื่องแฮกเว็บไซต์ (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)

ความเข้าใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาของรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
รายการศิลป์สโมสร ตอนรู้เรื่องแฮกเว็บไซต์	4.32	1.37	มาก

จากตาราง 4.15 แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความเข้าใจต่อเนื้อหาของรายการศิลป์สโมสรตอนรู้เรื่องแฮกเว็บไซต์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32)

4.4 ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

4.4.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการประกาศภาวะฉุกคิด ตอนก๊อปปี้ไรท์ ก๊อปปี้เลฟ

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของนิสิตที่มีต่อรายการประกาศภาวะฉุกคิด ตอนก๊อปปี้ไรท์ก๊อปปี้เลฟ (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	4.46	.50	เห็นด้วย
2. เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความน่าสนใจ	4.57	.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. เนื้อหาของสื่อเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน	4.48	.58	เห็นด้วย
4. เนื้อหาของสื่อมีความทันสมัย	4.68	.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. เนื้อหาของสื่อเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน (ตัวนิสิตเอง)	4.65	.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. การนำสื่อฯ มาใช้ ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างชัดเจน	4.43	.50	เห็นด้วย
7. การนำสื่อฯ มาใช้ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างรวดเร็ว	4.39	.58	เห็นด้วย
8. การนำสื่อฯ มาใช้ทำให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับสถานการณ์จริงได้มากขึ้น	4.44	.54	เห็นด้วย
9. การนำสื่อฯ มาใช้ทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่น่าเบื่อ	4.65	.54	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
10. การนำสื่อฯ มาใช้ช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์เนื้อหาที่เรียนได้ดี	4.41	.61	เห็นด้วย
รวมเฉลี่ย	**4.46**	**.50**	**เห็นด้วย**

จากตาราง 4.16 แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์ความความคิดเห็นในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของนิสิตที่มีต่อการใช้รายการประกาศภาวะฉุกคิด ตอนก๊อปปี้ไรท์ก๊อปปี้เลฟ มาประกอบในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อการใช้รายการประกาศภาวะฉุกคิด ตอนก๊อปปี้ไรท์ก๊อปปี้เลฟมาประกอบในการจัดการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความน่าสนใจ ด้านเนื้อหาของสื่อมีความทันสมัย ด้าน

เนื้อหาของสื่อเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน (ตัวนิสิตเอง) และด้านการนำสื่อฯ มาใช้ ทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่น่าเบื่ออยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับเห็นด้วย

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการประกาศภาวะฉุกคิด (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1.ความชัดเจนของเสียง	4.70	.48	ดีมาก
2.ความชัดเจนของภาพ	4.70	.46	ดีมาก
3.ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง	4.71	.46	ดีมาก
4.ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ	4.63	.51	ดีมาก
5.ความสมจริงของผู้แสดง	4.52	.56	ดีมาก
6.การจัดมุมกล้อง	4.32	.60	ดี
7.ความเหมาะสมของฉาก	4.26	.63	ดี
รวมเฉลี่ย	**4.55**	**.39**	**ดีมาก**

จากตาราง 4.17 แสดงให้เห็นว่านิสตมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการประกาศภาวะฉุกคิด ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการประกาศภาวะฉุกคิดอยู่ในระดับดีมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นเพียง 2 ด้าน คือ ด้านความสมจริงของผู้แสดงและด้านความเหมาะสมของฉาก ที่อยู่ในระดับดี

4.4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการเสวนาเด็กห่าม ตอนวัยรุ่น วุ่นเทค! (เทคโนโลยี)

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของนิสิตที่มีต่อรายการเสวนาเด็กห่าม ตอนวัยรุ่น วุ่นเทค!(เทคโนโลยี) (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	4.31	.51	เห็นด้วย
2. เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความน่าสนใจ	4.37	.56	เห็นด้วย
3. เนื้อหาของสื่อเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน	4.44	.56	เห็นด้วย
4. เนื้อหาของสื่อมีความทันสมัย	4.53	.54	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
5. เนื้อหาของสื่อเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน (ตัวนิสิตเอง)	4.30	.66	เห็นด้วย
6. การนำสื่อฯ มาใช้ ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างชัดเจน	4.37	.62	เห็นด้วย
7. การนำสื่อฯ มาใช้ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างรวดเร็ว	4.28	.68	เห็นด้วย
8. การนำสื่อฯ มาใช้ทำให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับสถานการณ์จริงได้มากขึ้น	4.54	.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
9. การนำสื่อฯ มาใช้ ทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่น่าเบื่อ	4.26	.66	เห็นด้วย
10. การนำสื่อฯ มาใช้ช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์เนื้อหาที่เรียนได้ดี	4.30	.58	เห็นด้วย
รวมเฉลี่ย	**4.37**	**.35**	**เห็นด้วย**

จากตาราง 4.18 แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์ความความคิดเห็นในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของนิสิตที่มีต่อการใช้รายการเสวนาเด็กห่าม ตอนวัยรุ่น วุ่นเทค! (เทคโนโลยี) มาประกอบในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อการใช้รายการเสวนาเด็กห่าม ตอนวัยรุ่น วุ่นเทค! (เทคโนโลยี) มาประกอบในการจัดการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาของสื่อมีความทันสมัย และด้านการนำสื่อฯ มาใช้ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างรวดเร็ว อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับเห็นด้วย

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่าม (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1.ความชัดเจนของเสียง	4.22	.39	ดี
2.ความชัดเจนของภาพ	4.21	.44	ดี
3.ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง	4.11	.46	ดี
4.ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ	4.02	.51	ดี
5.ความสมจริงของผู้แสดง	3.51	.31	ดี
6.การจัดมุมกล้อง	4.08	.33	ดี
7.ความเหมาะสมของฉาก	4.26	.44	ดี
รวมเฉลี่ย	**4.06**	**.41**	**ดี**

จากตาราง 4.19 แสดงให้เห็นว่านิสตมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่าม ในภาพรวมอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่ามอยู่ในระดับดีทุกด้าน

4.4.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการใจดีสู้สื่อ ตอนข่าวเท็จจริงแค่ไหน

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของนิสิตที่มีต่อรายการใจดีสู้สื่อ ตอนข่าวเท็จจริงแค่ไหน (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	4.32	.51	เห็นด้วย
2. เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความน่าสนใจ	4.15	.72	เห็นด้วย
3. เนื้อหาของสื่อเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน	4.27	.69	เห็นด้วย
4. เนื้อหาของสื่อมีความทันสมัย	4.43	.56	เห็นด้วย
5. เนื้อหาของสื่อเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน (ตัวนิสิตเอง)	4.43	.57	เห็นด้วย
6. การนำสื่อฯ มาใช้ ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างชัดเจน	4.33	.59	เห็นด้วย
7. การนำสื่อฯ มาใช้ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างรวดเร็ว	4.25	.66	เห็นด้วย
8. การนำสื่อฯ มาใช้ทำให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับสถานการณ์จริงได้เห็นด้วยขึ้น	4.35	.61	เห็นด้วย
9. การนำสื่อฯ มาใช้ทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่น่าเบื่อ	4.16	.76	เห็นด้วย
10. การนำสื่อฯ มาใช้ช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์เนื้อหาที่เรียนได้ดี	4.20	.67	เห็นด้วย
รวมเฉลี่ย	**4.29**	**.37**	**เห็นด้วย**

จากตาราง 4.20 แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของนิสิตที่มีต่อการใช้รายการใจดีสู้สื่อ ตอนข่าวเท็จจริงแค่ไหน มาประอบในการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อการใช้รายการใจดีสู้สื่อ ตอนข่าวเท็จจริงแค่ไหนมาประกอบในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการใจดีสู้สื่อ (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1.ความชัดเจนของเสียง	4.22	.74	ดี
2.ความชัดเจนของภาพ	4.40	.60	ดี
3.ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง	4.08	.82	ดี
4.ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ	4.28	.63	ดี
5.ความสมจริงของผู้แสดง	3.98	.77	ดี
6.การจัดมุมกล้อง	4.07	.67	ดี
7.ความเหมาะสมของฉาก	4.04	.66	ดี
รวมเฉลี่ย	**4.15**	**.48**	**ดี**

จากตาราง 4.21 แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการใจดีสู้สื่อทั้ง 2 ตอน ในภาพรวมอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการใจดีสู้สื่ออยู่ในระดับดีทุกด้าน

4.4.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดของนิสิตที่มีต่อรายการศิลป์สโมสร ตอนรู้เรื่องแฮกเว็บไซต์

ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของนิสิตที่มีต่อรายการศิลป์สโมสร ตอนรู้เรื่องแฮกเว็บไซต์ (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)

การประเมินเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	4.43	.50	เห็นด้วย
2. เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความน่าสนใจ	4.41	.59	เห็นด้วย
3. เนื้อหาของสื่อเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน	4.39	.65	เห็นด้วย
4. เนื้อหาของสื่อมีความทันสมัย	4.56	.64	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. เนื้อหาของสื่อเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน (ตัวนิสิตเอง)	4.47	.61	เห็นด้วย
6. การนำสื่อฯ มาใช้ ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างชัดเจน	4.38	.63	เห็นด้วย
7. การนำสื่อฯ มาใช้ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างรวดเร็ว	4.38	.65	เห็นด้วย
8. การนำสื่อฯ มาใช้ทำให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับสถานการณ์จริงได้มากขึ้น	4.49	.66	เห็นด้วย

การประเมินเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
9. การนำสื่อฯ มาใช้ทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่น่าเบื่อ	4.38	.78	เห็นด้วย
10. การนำสื่อฯ มาใช้ช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์เนื้อหาที่เรียนได้ดี	4.44	.63	เห็นด้วย
รวมเฉลี่ย	4.43	.45	**เห็นด้วย**

จากตาราง 4.22 แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของนิสิตที่มีต่อการใช้รายการศิลป์สโมสร ตอนรู้เรื่องแฮกเว็บไซต์ มาประกอบในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อการใช้รายการศิลป์สโมสร ตอนรู้เรื่องแฮกเว็บไซต์ มาประกอบในการจัดการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาของสื่อมีความทันสมัยอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับเห็นด้วย

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการศิลป์สโมสร (จำนวนนิสิตที่ตอบ 100 คน)

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1.ความชัดเจนของเสียง	4.29	.57	ดี
2.ความชัดเจนของภาพ	4.09	.73	ดี
3.ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง	4.26	.63	ดี
4.ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ	4.30	.52	ดี
5.ความสมจริงของผู้แสดง	4.40	.57	ดี
6.การจัดมุมกล้อง	4.23	.66	ดี
7.ความเหมาะสมของฉาก	4.08	.63	ดี
รวมเฉลี่ย	**4.24**	**.44**	**ดี**

จากตาราง 4.23 แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการศิลป์สโมสร ในภาพรวมอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการศิลป์สโมสรอยู่ในระดับดีทุกด้าน

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียน การสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141)” มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) และคัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

1.1 เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในรายการโทรทัศน์กับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

1.2 เพื่อวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากรายการโทรทัศน์ตามจุดมุ่งหมายรายวิชาและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ที่คัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

5.1 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ที่มีเนื้อของรายการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ (มศว 141) มาทำการวิเคราะห์ ทั้งหมด 4 รายการด้วยกัน คือ รายการประกาศภาวะฉุกคิด จำนวน 26 ตอน รายการใจดีสู้สื่อ จำนวน 20 ตอน รายการศิลป์สโมสร จำนวน 317 ตอน และรายการเสวนาเด็กห่าม จำนวน 27 ตอน ซึ่งพบผลการวิจัยที่สำคัญดังนี้

   1.1 รายการใจดีสู้สื่อมีความสอดคล้องกับรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศมากที่สุด (ร้อยละ 25.00) ตามด้วยรายการประกาศภาวะฉุกคิด (ร้อยละ 7.69) และรายการศิลป์สโมสร (ร้อยละ .63) ตามลำดับ

   1.2 เนื้อหารายการโทรทัศน์ ทั้งหมด 12 ตอน มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศทั้งหมด 4 ข้อจากทั้งหมด 5 ข้อ โดยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 คือ เพื่อให้นิสิตรู้จักแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ วิธีการค้นหา การประเมินและนำสารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยเห็นคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อตนเองและสังคม มีจำนวนตอนที่มีความสอดคล้องมากที่สุด จำนวน 8 ตอน (ร้อยละ 66.67) รองลงมาคือข้อที่ 2 เพื่อให้นิสิตมีทักษะขั้นพื้นฐานในการใช้งานและรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวันจำนวน 5 ตอน (ร้อยละ 41.67) ข้อที่ 5 เพื่อให้นิสิต

ตระหนักถึงจรรยาบรรณในการใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 4 ตอน (ร้อยละ 33.33) และข้อที่ 1 เพื่อให้นิสิตมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ ในยุคสังคมสารสนเทศ จำนวน 1 ตอน (ร้อยละ 8.33) ตามลำดับ

1.3 เนื้อหารายการโทรทัศน์มีความสอดคล้องกับหัวข้อที่เรียนในรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศทั้ง 9 หัวข้อ โดยพบว่ามีความสอดคล้องกับข้อที่ 5 เรื่องการประเมินสารสนเทศ มากที่สุด จำนวน 6 ตอน (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือข้อที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ จำนวน 4 ตอน (ร้อยละ 33.33) และข้อที่ 8 จริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ จำนวน 4 ตอน (ร้อยละ 33.33) ตามลำดับ

1.4 เนื้อหารายการโทรทัศน์สามารถนำไปใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ ได้ 2 ด้าน โดยพบว่าสามารถนำมาใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ได้มากที่สุด จำนวน 9 ตอน (ร้อยละ 75.00) รองลงมาคือด้านด้านจิตพิสัย (Affective Domain) จำนวน 6 ตอน (ร้อยละ 50.00) ให้กับนิสิตปริญญาตรีได้

1.5 เนื้อหารายการโทรทัศน์สามารถนำไปใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ (มคอ.) ได้ใน 4 ด้าน ดังนี้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยพบว่าสามารถนำมาพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านด้านคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด จำนวน 7 ตอน (ร้อยละ 58.33) รองลงมาคือ ด้านความรู้ จำนวน 5 ตอน (ร้อยละ 41.67) และด้านทักษะทางปัญญากับด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเท่ากันคือ จำนวน 1 ตอน (ร้อยละ 8.33) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ทั้ง 4 รายการนั้น ผลปรากฏว่ารายการทั้งหมดมีระดับความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับดีมากขึ้นไป (ระดับค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจภาพรวมสูงกว่า 3.50) ทั้งหมด

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ

3.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนนั้น ในภาพรวมของทุกรายการนิสิตเห็นด้วยต่อการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน (ระดับค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นภาพรวมอยู่ระหว่าง 4.29 - 4.46)

3.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการ

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการในภาพรวมของทุกรายการอยู่ในระดับดีขึ้นไป (ระดับค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจภาพรวมอยู่ระหว่าง 4.06 - 4.55)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในรายการโทรทัศน์ที่ถูกคัดเลือกมาเพื่อวิเคราะห์ทั้ง 4 รายการ (รายการประกาศภาวะฉุกคิด รายการเสวนาเด็กห่าม รายการศิลป์สโมสร และรายการใจดีสู้สื่อ) กับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ พบว่า
   1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 "เพื่อให้นิสิตมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ ในยุคสังคมสารสนเทศ" และวัตถุประสงค์ในข้อนี้มีหัวข้อเรียนที่สอดคล้องกับรายการคือ (1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ และ (2) ความสำคัญของ ICT ต่อการรู้สารสนเทศ ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวพบว่าในบางตอนมีเนื้อหารายการที่มีการนำเสนอถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่น่าสนใจในปัจจุบัน ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับองค์ความรู้ที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการรู้สารสนเทศซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในข้อที่ 1 ของรายวิชา
   1.2 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 "เพื่อให้นิสิตมีทักษะขั้นพื้นฐานในการใช้งานและรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวัน" และวัตถุประสงค์ในข้อนี้มีหัวข้อเรียนที่สอดคล้องกับรายการคือ การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวพบว่าในบางตอนมีเนื้อหารายการที่มีการนำเสนอให้ผู้ชมเห็นข้อเท็จจริงในแง่มุมต่างๆ ของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีการยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นต้น โดยผู้เรียนสามารถศึกษาเทคนิคการนำเสนอของรายการเพื่อเป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลได้
   1.3 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 "เพื่อให้นิสิตรู้จักแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ วิธีการค้นหา การประเมิน และนำสารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยเห็นคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อตนเองและสังคม" และวัตถุประสงค์ในข้อนี้มีหัวข้อเรียนที่สอดคล้องกับรายการคือ การประเมินสารสนเทศ ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวพบว่าในบางตอนมีเนื้อหารายการที่มีการนำเสนอให้ผู้ชมเห็นข้อเท็จจริงในเรื่องต่างๆ เช่น ข้อเท็จจริงของการนำเสนอข่าว ข้อเท็จจริงของการโฆษณาต่างๆ รวมทั้งนำเสนอถึงแหล่งที่มาข้อมูลและสารสนเทศต่างๆ เพื่อนำมาผลิตรายการเป็นต้น ซึ่งการนำเสนอดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเกิดวิจารณญาณในการรับสื่อสารสนเทศ และยังกระตุ้นให้เกิดการใช้ทักษะในประเมินสารสนเทศอีกด้วย
   1.4 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 5 "เพื่อให้นิสิตตระหนักถึงจรรยาบรรณในการใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ" และวัตถุประสงค์ในข้อนี้มีหัวข้อเรียนที่

สอดคล้องกับรายการคือ จริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวพบว่าในบางตอนมีเนื้อหารายการที่มีการนำเสนอเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง ทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ และสิทธิบัตร เป็นต้นรวมทั้งมีการให้ข้อคิด และแง่คิดทางด้านจริยธรรม และการละเมิดลิขสิทธิ์ผลงานของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องโดยตรงกับวัตถุประสงค์ในข้อนี้

2.จากการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากรายการโทรทัศน์ตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน พบว่าสามารถพัฒนาผลการเรียนรู้ได้ 4 ด้านโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ในวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องพัฒนาคือ (1) มีคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีจรรยาบรรณทางวิชาการ (2) รับผิดชอบตนเอง ผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม และ (3) มีวินัย ตรงต่อเวลา เคารพกฎ ระเบียบขององค์กรและสังคม ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์พบว่ารายการดังกล่าวมีการนำเสนอเนื้อหาที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับประเด็นทางด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น หลักคุณธรรมจริยธรรมในการนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสาร ผลเสียที่เกิดขึ้นจากการละเมิดลิขสิทธิ์ ความรับชอบต่อสังคมของผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นต้น ทั้งนี้คาดว่าการที่ผู้เรียนได้รับความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่กล่าวมาจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงประเด็นทางด้านคุณธรรมจริยธรรมมากยิ่งขึ้น

2.2 ด้านความรู้

ในวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ที่ต้องได้รับคือ (1) มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และ(2) มีความรู้ ความเข้าใจเพื่อนมนุษย์/ สังคมทั้งไทยและนานาชาติ/กฎหมายในชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สังคม ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์พบว่ารายการดังกล่าวมีการนำเสนอเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการแสวงหาความรู้ และหมั่นติดตามการเปลี่ยนแปลงของข่าวสารในด้านต่างๆ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวสารทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเรา เป็นต้น

2.3 ด้านทักษะทางปัญญา

ในวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนต้องมีการพัฒนาทักษะทางปัญหาที่สำคัญคือ (1) เป็นผู้ใฝ่รู้ และมีวิจารณญาณในการเลือกรับข้อมูลข่าวสาร และ(2) สามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และสังคมในทุกมิติได้อย่างสมดุล ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์พบว่ารายการดังกล่าวมีรูปแบบการนำเสนอรายการที่นำข้อเท็จจริงต่างๆ ในหลายๆ ด้านมานำเสนอ

มิใช่การนำเสนอข้อมูลเพียงแง่มุมใดแง่มุมหนึ่งเพียงด้านเดียวเท่านั้น พร้อมทั้งยังชักจูงให้ผู้เรียนใช้วิจารณญาณของตนเองในการตัดสินข้อมูลที่ได้รับชมในช่วงท้ายของรายการด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเองในการใช้วิจารณญาณในการเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ

2.4 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ในวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนต้องมีการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญคือ (1) มีทักษะการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (2) สามารถแสวงหาความรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ(3) สามารถนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบที่เหมาะสม และมีคุณภาพ ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์พบว่ารายการดังกล่าวมีเนื้อหารายการที่นำเสนอประเด็นด้านข่าวสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยผู้เรียนสามารถศึกษาถึงรูปแบบการนำเสนอสารสนเทศที่เหมาะสมจากการนำเสนอของรายการโทรทัศน์ที่รับชมได้

จากการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์เพื่อนำมาใช้ประกอบการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศนั้นพบว่า รายการโทรทัศน์ทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์นั้นมีรูปแบบการนำเสนอรายการในลักษณะการถ่ายทอดเรื่องราว ด้วยวิธีการบอกเล่าชี้ให้เห็นถึงประเด็นต่างๆ โดยผู้ดำเนินรายการเป็นผู้นำเสนอด้วยตนเอง หรือมีการใช้ภาพเคลื่อนไหวในการนำเสนอเพิ่มเติม ซึ่งในบางครั้งมีการเชิญแขกรับเชิญซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ มาร่วมสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ โดยรูปแบบการนำเสนอรายการดังกล่าวนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักทฤษฎี การเรียนรู้โดยมัลติมีเดีย (The Cognitive Theory of Multimedia Learning) ซึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีนี้ระบุว่า ผู้เรียนจะเรียนได้ดีขึ้นเมื่อเรียนจากสื่อที่ประกอบด้วยเสียงหรือข้อความบรรยาย (Verbal) พร้อมรูปภาพ (Visual) ประกอบ มากกว่าเสียงหรือข้อความบรรยายหรือรูปภาพเพียงอย่างเดียว และจะเรียนได้ดีจากสื่อที่ประกอบด้วยทั้งภาพเคลื่อนไหว (Animation) และการเล่าเรื่อง (Narration) มากกว่าภาพเคลื่อนไหว หรือ การเล่าเรื่อง หรือ ข้อความเพียงอย่างเดียว (Jonassen D.; et al. 2007: 369-381; Mayer Richard. 2001: 41-62)

3.จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการทั้ง 4 รายการที่ได้คัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ พบว่าอาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการดังกล่าวต่อ ความชัดเจนของเสียง ความชัดเจนของภาพ ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ ความสมจริงของผู้แสดง การจัดมุมกล้อง และความเหมาะสมของฉาก ในภาพรวมอยู่ในระดับดีหรือดีมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันสื่อโทรทัศน์โดยเฉพาะช่องฟรีทีวี (ช่อง 3 5 7 9 11 และ ไทยพีบีเอส) ถือว่าเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมสูงสุดในประเทศไทย มีอัตราการเข้าถึงประชากรร้อยละ 98 และมีมูลค่าการโฆษณาสูงถึงร้อยละ 58 ของมูลค่าอุตสาหกรรมโฆษณาโดยรวม (อิสริยะ ไพรีพ่ายฤทธ์. 2556) ดังนั้นจึงทำให้มีอัตราการแข่งขันของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอในแต่ละช่องแต่ละช่วงเวลาค่อนข้างสูง ยังผลให้

ผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ ต้องคัดเลือกรายการที่มีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ และมีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพ เพื่อที่จะดึงดูดผู้ชมให้หันมาชมรายการของตนเองให้มากที่สุด สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสเป็นทีวีสาธารณะ (public television) ซึ่งแม้มีโครงสร้างองค์กรที่ถูกออกแบบให้เป็นอิสระจากทุนเอกชน (ไม่มีการโฆษณา) และรัฐ (เป็นหน่วยงานอิสระ) แต่อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีนโยบายด้านการผลิตสื่อและรายการที่มุ่งหวังจะสร้างความสนใจ ดึงดูดผู้ชม และความมีส่วนร่วมในการรับสารของผู้ชมโดยทั่วไป (คณะกรรมการนโยบายองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.). 2553) ดังนั้นในการนำเสนอรายการทางโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสจึงต้องมีกระบวนการคัดเลือกรายการที่มีเนื้อหาสาระและเทคนิคการผลิตรายการที่มีคุณภาพซึ่งเมื่อผู้สอนได้นำรายการต่างๆ ของทางสถานีมาใช้ประกอบการเรียนการสอน จึงทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีระดับความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการที่อยู่ในระดับดีหรือดีมาก

4.ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ มีรายละเอียดดังนี้

โดยภาพรวมความคิดเห็นในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนของผู้เรียนในด้านความสอดคล้องของเนื้อหาของสื่อกับเนื้อหาที่เรียน ความน่าสนใจของสื่อ เนื้อหาของสื่อเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน ความทันสมัยของเนื้อหา ความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนของเนื้อหาที่นำเสนอ ความรวดเร็วและความชัดเจนต่อเนื้อหาที่เรียนเมื่อนำสื่อมาใช้ประกอบ ความสามารถในการเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับสถานการณ์จริง การช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน และการกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์เนื้อหาที่เรียน พบว่าผู้เรียนเห็นด้วยต่อการนำรายการทุกรายการที่ถูกคัดเลือกมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นการนำรายการโทรทัศน์ที่ถูกคัดเลือกแล้วว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชาที่เรียนมาใช้ประกอบการสอนจะช่วยกระตุ้นความสนใจเรียน สร้างบรรยากาศในการเรียน และช่วยเพิ่มความเข้าใจต่อเนื้อหาให้กับผู้เรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ผ่านมา (ตัวอย่างเช่น Chu; &Schramm. 1967; Dede. 1992; Galbreath. 1992; Karppinen. 2005; Kirkorian; Wartella;&Anderson. 2008; วิฒเนศวร ทะกอง;รัจน์ชีวาต์ แซ่ตั้น; และภูรินัทธ์ดา อิศรกุล. 2554; สันติชัย ศรีโพธิ์;ส่า สุขสำราญ; และปรียาภรณ์ โพธิบัณฑิต. 2541) โดยกล่าวว่าการใช้สื่อประสมประกอบการสอนจะช่วยทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงขึ้น หรือน้อยที่สุดคือมีความรู้อยู่ในระดับเดิม

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

ตามหลักแนวคิดการเรียนรู้ของโรเบิร์ตกาเย่ (Robert Gange') ซึ่งเป็นนักการศึกษาที่มีชื่อเสียงคนหนึ่ง ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ 3 ส่วน คือ องค์ประกอบที่ 1 ผู้เรียน (Learner) หมายถึงการมีระบบสัมผัสและระบบประสาทในการรับรู้ของตัวผู้เรียน องค์ประกอบที่ 2 สิ่งเร้า (Stimulus) หมายถึง การสร้างสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และองค์ประกอบที่

3 การตอบสนอง (Response) หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นของผู้เรียนจากการเรียนรู้ (ถนอมพร เลาหจรัสแสง. 2542: 41-48) ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวการเรียนรู้จะเกิดประสิทธิภาพขึ้นได้ผู้จัดกระบวนการเรียนการสอนนั้นจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนที่กล่าวมา โดยรายการโทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อรูปแบบหนึ่งที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้ประกอบการสอนได้ โดยสามารถใช้เพื่อเป็นสิ่งเร้าในการสร้างความสนใจของผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกติดตาม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้สารสนเทศ ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ควรนำรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชามาใช้ประกอบการสอน เพื่อใช้เป็นสิ่งเร้าแก่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างสูงสุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้เลือกใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ รายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) เท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันยังมีรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอในช่องต่างๆ ทั้งช่องฟรีทีวี และช่องโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยอาจเลือกศึกษารายการโทรทัศน์จากช่องอื่นๆ เพิ่มเติม
2. เนื่องจากในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยมิได้ศึกษาถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในการเรียนของผู้เรียนจากการใช้รายการโทรทัศน์เป็นสื่อประกอบการสอน ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยอาจเลือกศึกษาถึงประเด็นดังกล่าวได้ เช่น ศึกษาถึงผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการใช้รายการโทรทัศน์เป็นสื่อประกอบการสอน ตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา หรือ กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน เป็นต้น

บรรณานุกรม

กมล เวียสุวรรณ; และ นิตยา เวียสุวรรณ. (2539). *แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและแนวทางในการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับสายงานด้านมัธยมศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท ต้นอ้อแกรมมี จำกัด.

กาญจนา แก้วเทพ. (2552). *การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค.* พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน จำกัด ภาพพิมพ์.

-------. (2554). *สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน จำกัด ภาพพิมพ์.

กาญจนา แก้วเทพ; และ นิคม ชัยขุนพล. (2555). *คู่มือสื่อใหม่ศึกษา.* กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

คณะกรรมการนโยบายองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.). (2553). ประกาศคณะกรรมการนโยบายองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) เรื่อง นโยบายด้านสื่อและรายการ.

จันทร์ฉาย เตมียาคาร. (2533). *การเลือกใช้สื่อทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

จำรอง เงินดี. (2551). *จิตวิทยาสังคม (Social Psychology).* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์.

ฉลองชัย สุขวัฒนบูรณ์. (2528). *การเลือกและการใช้สื่อการสอน.* ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2544). *ตำราขั้นสูงทางจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์: ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม การวิจัยและการพัฒนาบุคคล.* กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

ถนอมพร เลาหจรัสแสง. (2542). *คอมพิวเตอร์ช่วยสอน.* กรุงเทพฯ: ดวงกมลโพรดักชั่น.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2552). *การศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์. เอกสารประกอบการสอนวิชา มศว 151.* กรุงเทพฯ: สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2552). *หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (หลักสูตรปรับปรุง 2552).* มหาวิทยาลัยฯ.

วัลลี จันทเรนทร์. (2547). *คู่มือการเลือกใช้และผลิตสื่อการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยีการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิฒเนศวร ทะกอง; รัจน์ชีวาต์ แซ่ตั้น; และ ภูรินัทธ์ดา อิศรกุล. (2554). *การรับชมรายการโทรทัศน์กับการนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนของอาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.* มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ศิริพงศ์ พยอมแย้ม. (2533). *การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พริ้นติ้ง เฮาส์.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2556). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม (Theories and Techniques in Behavior Modification).* พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงการณ์มหาวิทยาลัย.

สันติชัย ศรีโพธิ์; สง่า สุขสำราญ; และ ปรียาภรณ์ โพธิบัณฑิต. (2541). *การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมโทรทัศน์ประกอบการสอน วิชาการสอนศิลปะระดับประถมศึกษา เรื่อง "ความรู้พื้นฐานทางศิลปะ" สำหรับนักศึกษาสาขาประถมศึกษา*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ

สิทธิโชค สรานุสันติกูล. (2546). *จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้ (Social Psychology: Theories and Applications)*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด.

สุทิติ ขัตติยะ; และ คนอื่นๆ. (2544). *การประเมินและการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ จำนวน 8 รายการของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ทั่วราชอาณาจักร*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายแผนงานและประสานงาน กลุ่มงานออกแบบและสร้างรายการ ส่วนผลิตรายการ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร.

-------. (2548). *รายงานการวิจัยการประเมินผลรายการโทรทัศน์ 15 รายการ ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายแผนงานและประสานงาน กลุ่มงานออกแบบและสร้างรายการ ส่วนผลิตรายการ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร.

สุภางค์ จันทวานิช. (2547). *การวิจัยเชิงคุณภาพ" ในสถิติและการวิจัยสื่อสารมวลชน*. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อิสริยะ ไพรีพ่ายฤทธ์. (2556). ปัจจัยด้านเศรษฐกิจการเมืองของอุตสาหกรรมโทรทัศน์ไทย.

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์. (2545). *เทคโนโลยีการศึกษา : หลักการและแนวคิดสู่ปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ภารกิจผลิตเอกสารและตำรา กลุ่มงานส่งเสริมและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.

Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

-------. (1989). Social Cognitive Theory. In *Annals of Child Development*. V. 6. pp. 1-60. Greenwich, CT: JAI Press.

-------. (2001). Social Cognitive Theory of Mass Communications. In *Media Effects: Advances in Theory and Research*. Edited by J, Bryant; &D, Zillmann. pp. 121-153. 2nd ed. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Bloom, B; et al. (1984). *Evaluation to Improve Learning*. New York: McGraw-Hill.

Chu, G C; & Schramm, W. (1967). *Learning from Television : What the Research Says*. Washington: [s.n.].

Dede, Christopher J. (1992). The Future of Multimedia: Bridging to Virtual Worlds. *Educ. Technol.* XXXII(5): 54-60.

Galbreath, Jeremy. (1992). The Educational Buzzword of the 1990's: Multimedia, or Is It Hypermedia, or Interactive Multimedia, or&Hellip;? *Educ. Technol.* XXXII(4): 15-19.

Jonassen, D.; et al. (2007). *Handbook of Research on Educational Communications and Technology: A Project of the Association for Educational Communications and Technology*. Taylor & Francis.

Karppinen, Päivi. (2005). Meaningful Learning with Digital and Online Videos: Theoretical Perspectives. *AACE Journal*. 13(3): 233-250.

Kirkorian, Heather L; Wartella, Ellen A; & Anderson, Daniel R. (2008). Media and Young Children's Learning. *Future of Children*. 18(1): 39-61.

Mayer, Richard. (2001). *Multimedia Learning*. Cambridge University Press.

Mayer, R.E. (2005). *The Cambridge Handbook of Multimedia Learning*. Cambridge University Press. from http://books.google.co.th/books?id=duWx8fxkkk0C

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบบันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์

CODE_____

_____

ชื่อ-นามสกุลผู้บันทึก

ข้อมูล_____

วันที่

แบบบันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์

1. ชื่อรายการ	
2. ชื่อตอน	
3. รหัสตอน	
4. ประเภทรายการ	
5. วันและเวลาออกอากาศ	วันออกอากาศ_____ เวลาออกอากาศ_____
6. สรุปเนื้อหา *(ระบุคำสำคัญ)*	ระบุรายละเอียด.....*เขียน ให้สรุปให้สั้น + เข้าใจง่ายที่สุด / ขยายความจากชื่อตอนเพื่อให้เข้าใจว่าตอนนั้นทำให้เกิดผลการเรียนรู้ในเรื่องอะไร*
7. รายการโทรทัศน์มีความสอดคล้องกับรายวิชา มศว 353 หรือไม่	☐ เนื้อหาของรายการโทรทัศน์สอดคล้องกับรายวิชา มศว 141 ☐ เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ไม่สอดคล้องกับรายวิชา มศว 141 (จบการวิเคราะห์)
7.1) สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายวิชา มศว353 ในข้อใด	ข้อ..... รายละเอียด.....
7.2) สอดคล้องกับหัวข้อที่เรียนในข้อใด	ข้อ..... รายละเอียด.....
8. รายการโทรทัศน์สามารถนำมาใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ในด้านใดมากที่สุด *(ตามทฤษฎีของBloom)*	☒ รายการโทรทัศน์นี้สามารถนำมาใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ในด้านใดมากที่สุดเรียงลำดับจากอันดับที่ 1 – 3 ☐ 10.1 กลุ่มพุทธิพิสัย(Cognitive Domain) ด้านสมองหรือความนึกคิด (Cognitive Domain) ☐ 10.2 กลุ่มจิตพิสัย(Affective Domain) ด้านจิตใจหรือความรู้สึก (Affective Domain) ☐ 10.3 กลุ่มทักษะพิสัย(Psychomotor Domain) ด้านการปฏิบัติหรือการเคลื่อนไหวร่างกาย (Psychomotor Domain)
9. รายการโทรทัศน์สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ 5 ด้าน ตาม มคอ.ในด้านใดมากที่สุด	☒ รายการโทรทัศน์นี้สามารถนำมาใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ในด้านใดมากที่สุดเรียงลำดับจากอันดับที่ 1 - 5 ☐ 11.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ☐ 11.2 ด้านความรู้ ☐ 11.3 ด้านทักษะทางปัญญา ☐ 11.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ☐ 11.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข

10. ระบุรายละเอียดของพฤติกรรม / สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ตามที่ระบุไว้ในข้อ 8 และข้อ 9	ระบุรายละเอียด....
12. ระบุรายละเอียดของพฤติกรรม ที่คาดว่าจะส่งผลทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ตามตัวแบบในรายการโทรทัศน์	ระบุ "A (เงื่อนไขนำที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย)"
	ระบุ "B (พฤติกรรมเป้าหมาย/พฤติกรรมที่แสดงออก)"
	ระบุ "C (ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น)"

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์

แบบสอบถาม
ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์

- **ชื่อรายการโทรทัศน์/ชื่อ**

ตอน_____

คำชี้แจง : ภายหลังจากที่ชมสื่อประกอบการเรียนการสอนแล้ว ขอให้อาจารย์ให้คะแนนเทคนิคการผลิตรายการลงในช่องว่าง

ข้อ	ประเด็น	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)
1	ความชัดเจนของเสียง					
2	ความชัดเจนของภาพ					
3	ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง					
4	ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ					
5	ความสมจริงของผู้แสดง / พิธีกร / ผู้บรรยาย					
6	การจัดมุมกล้อง					
7	ความเหมาะสมของฉาก					

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

Section B_ _

แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

หัวข้อที่เรียน _____ **ชื่อรายการโทรทัศน์/ชื่อตอน**_____

ตอนที่ 1 : ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

คำชี้แจง : ภายหลังจากที่ชมสื่อประกอบการเรียนการสอนแล้ว ให้นิสิตตอบคำถามต่อไปนี้โดยทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนิสิตมากที่สุด

ข้อ	ประเด็น	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)
1	เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน					
2	เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความน่าสนใจ					
3	เนื้อหาของสื่อเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน					
4	เนื้อหาของสื่อมีความทันสมัย					
5	เนื้อหาของสื่อเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน(ตัวนิสิตเอง)					
6	การนำสื่อฯ มาใช้ ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างชัดเจน					
7	การนำสื่อฯ มาใช้ ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างรวดเร็ว					
8	การนำสื่อฯ มาใช้ ทำสามารถให้เชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับสถานการณ์จริงได้มากขึ้น					
9	การนำสื่อฯ มาใช้ ทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่น่าเบื่อ					
10	การนำสื่อฯ มาใช้ ช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์เนื้อหาที่เรียนได้ดี					

ตอนที่ 2 : ความคิดเห็นในเรื่องเทคนิคการผลิตรายการ

<u>คำชี้แจง</u> : ภายหลังจากที่ชมสื่อประกอบการเรียนการสอนแล้ว ให้นิสิตให้คะแนนเทคนิคการผลิตรายการ ลงในช่องว่าง

ข้อ	ประเด็น	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)
1	ความชัดเจนของเสียง					
2	ความชัดเจนของภาพ					
3	ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง					
4	ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ					
5	ความสมจริงของผู้แสดง / พิธีกร / ผู้บรรยาย					
6	การจัดมุมกล้อง					
7	ความเหมาะสมของฉาก					

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	สังกัด
1	รองศาสตราจารย์สมใจ ศิริโภค	สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มศว
2	รองศาสตราจารย์ ดร. ดุษฎี โยเหลา	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว
3	รองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว
4	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินงี่	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว
5	อาจารย์อุษา ศรีจินดารัตน์	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติคณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย/นักวิจัย

ชื่อ - นามสกุล ดร.ชนัตถ์ พูนเดช
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก
ที่อยู่ : สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ : 081 422 3858
อีเมลล์ : chanutp@g.swu.ac.th
ประวัติการศึกษา
ปริญญาตรี : วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยสยาม
ปริญญาโท : ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ปริญญาเอก: ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานวัตกรรมการเรียนรู้ทางเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

นักวิจัย

ชื่อ – นามสกุล ดร. ธนิตา เลิศพรกุลรัตน์
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก
ที่อยู่ : สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ : 089 782 0820
อีเมลล์ : thanital@g.swu.ac.th
ประวัติการศึกษา
ปริญญาตรี : วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปริญญาโท : วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการระบบสารสนเทศ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ปริญญาเอก : ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานวัตกรรมการเรียนรู้และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ชื่อ – นามสกุล ดร. แจ่มจันทร์ ศรีอรุณรัศมี
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก
ที่อยู่ : สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ : 0-2649-5000 ต่อ 6328
อีเมลล์ : jjss.th@gmail.com
ประวัติการศึกษา
ปริญญาตรี : ครุศาสตร์บัณฑิต สาขามัธยมศึกษา (การสอนวิทยาศาสตร์-คอมพิวเตอร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปริญญาโท : ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปริญญาเอก : ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์-มหาวิทยาลัย

ชื่อ – นามสกุล นางรัตติยา พาณิชย์กุล มีบุศย์
ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก
ที่อยู่ : สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ : 0-2649-5000 ต่อ 6328
อีเมลล์ : rpm.jane@gmail.com
ประวัติการศึกษา
ปริญญาโท : Master of Education in Information Technology, Saint Michael's College, Vermont, USA
: Master of Science in Information Technology, Clark University, Massachusetts, USA

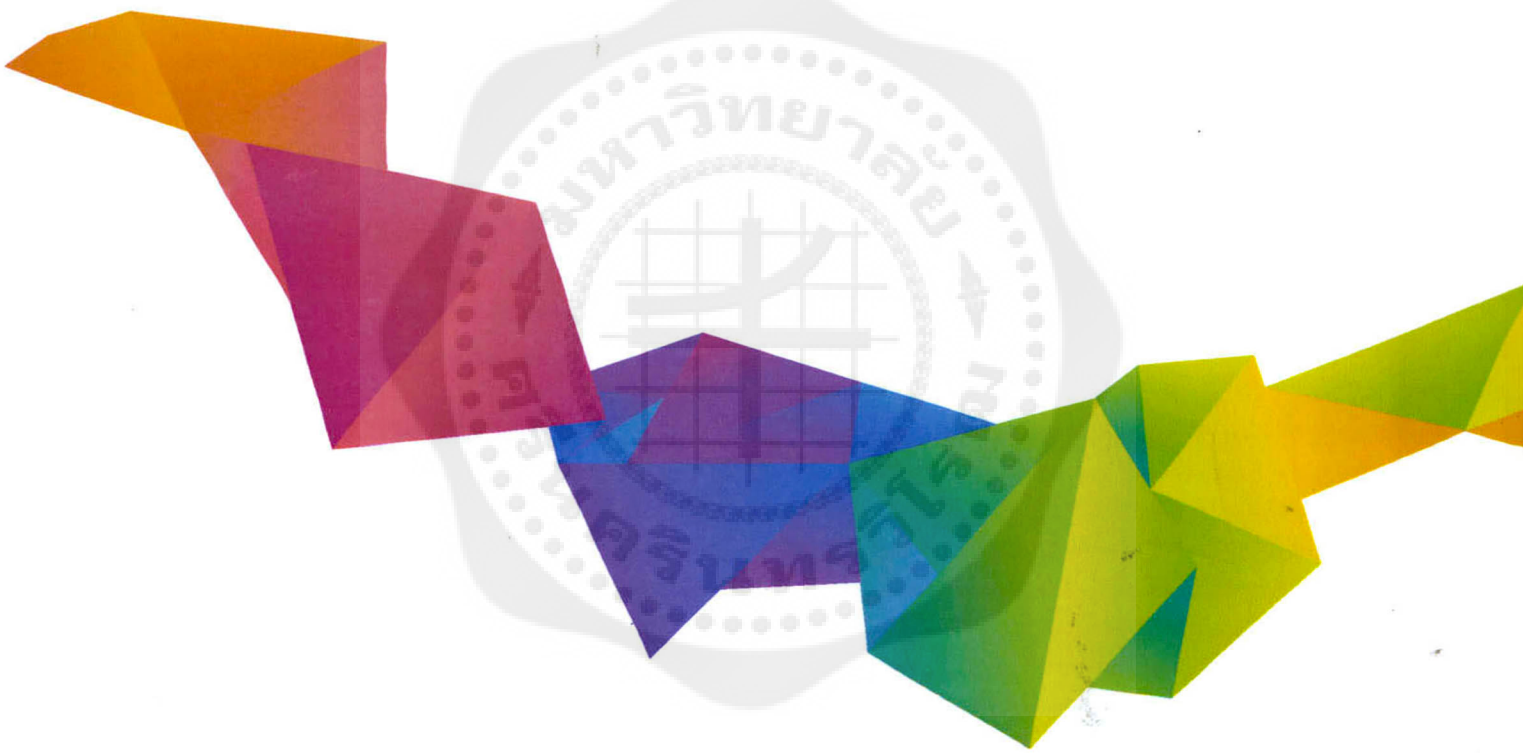

สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 คลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
โทร. 02-204-2709 http://ilc.swu.ac.th